NĂM THỨ MƯỜI LĂM – SỐ TRƯ 1957 MỖI SỐ : 0$04 NGÀY THỨ TƯ 9 FÉVRIER 1927

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	8$00	4$00	2$00	1$00
Ngoại-quốc	9.00	4.50	2.25	
Các làng và các công-sở	14.00	7.00	3.50	
	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng. Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : T. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 6161

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :

Une seule insertion	0$30 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales	1$50 le c/m
Petites annonces classées	0$20 la ligne

Vẫn còn câu chuyện tết !

Hôm nay là mồng bảy tháng giêng, tức gọi là ngày khai hạ, thế là cuộc ăn tết nguyên-đán đã xong, ai ai cũng lại lo công ăn việc làm như cũ.

Xét ra tục nước Nam mình trong một năm ăn thật nhiều thứ tết; mồng ba tháng ba gọi là tết hàn thực, mồng năm tháng năm gọi là tết đoan ngọ, rằm tháng bảy là tết vong nhân xá tội, rằm tháng tám là tết trung thu, lại còn tháng chín thì tết trùng cửu tháng mười thì tết trùng thập, vân vân, mà tết nguyên-đán thì trọng thể nhất và náo nhiệt nhất, ai cũng lo lắng về việc cúng tết và cuộc chơi xuân. Trước là lo quét dọn nhà cửa sắm sửa cỗ bàn, để cúng lễ tổ tiên trong mấy ngày tết, sau là lo áo lượt quần là, tiền lưng gạo bị, để mua vui trong mấy tháng xuân, hoặc là trầy đến trầy chùa, hoặc là đánh cờ đánh bạc, say mê đắm đuối, lắm khi đến hết cả tháng giêng.

Trong cái tục ăn tết nguyên đán của ta thường hay lưu liên đến như thế có cái hay cũng có cái dở, ta thử suy xét mà bàn tỏ ra xem, để cùng nhau sửa đổi dần dần, cái hay giữ lấy, mà cái dở bỏ đi, khiến cho cái tục ăn tết nguyên-đán của ta, thành ra cái tục rất hay của một dân-tộc.

Người Nam ta theo cái tục cúng lễ tổ tiên, ai cũng lấy việc ấy làm cái bổn phận thứ nhất của con cháu, không cứ giàu hay nghèo, sang hay hèn, người hạng nào cũng vậy, đều có lòng cảm-niệm đến tổ-tiên, mà tổ ý thành kính với người đã khuất ; phàm gặp ngày lành tháng tốt, trong lòng đã nhớ ngay đến người chí thân đã khuất của mình : nguyên-đán là tết trọng nhất trong một năm, thì trước nhất là lo về việc cúng bái, làm việc gì cũng tạm nghỉ, ở xa dâu cũng tìm về, những nhà quan trường cùng những nhà phong-phú, thì mâm cao cỗ đầy, khói hương nghi ngút, đèn đuốc sáng choang, bầy ra cái cảnh tượng thật là rực rỡ trang-hoàng. Những nhà nghèo khổ cũng kiếm được mấy nén hương, cũng thắp được mấy ngọn đèn, cũng làm được mâm cơm, rồi cũng cúng lễ, cũng ăn uống, tuy cả năm túng thiếu mặc lòng, mà trong mấy ngày tết thì vẫn ra vẻ no say thừa thãi. Đó có lẽ cũng là bởi lời đức Khổng-Tử nói : « Thờ người chết như thờ người sống, thờ người mất như thờ người còn, là bậc đại hiếu » mà ra vậy ấy cũng nhờ có cái tục ấy mà phong tục vẫn giữ được bề trung hậu, nói giống cũng không đến nỗi hao mòn, mối hạnh phúc của gia đình, nền phong-hóa của xã-hội, cũng nhờ đó mà gây dựng được một vài phần.

Nhưng ở đời việc gì cũng thế, khi đầu đặt ra thì vẫn là hay, vì lâu rồi sai mất cái chủ ý đi, lại hóa ra dở. Tục ăn tết nguyên đán của ta, khi đầu tưởng cũng chỉ vì người ta công nọ việc kia, quanh năm mệt nhọc, lại mỗi người kiếm ăn một nơi, bè bạn họ hàng không mấy khi được xum họp đông đủ, mới nhân cái buổi thời lệnh thay đổi, ghi nhớ lấy cái ngày đầu năm, trước là để tỏ mối ân-tình với tổ tiên, sau là để chơi bời nghỉ ngơi và họp mặt mua vui với họ hàng bè bạn, cũng là một dịp để tự lạc thiên luân. Chỉ vì theo cái tính ham vui của người, mà tết nguyên-đán sinh ra nhiều điều tệ hại, Tục của ta xưa kia, cứ cuối năm đến ngày hai mươi nhăm tháng chạp làm lễ bạn ân nghĩa là các sở công khóa hôm ấn lại, thôi không làm việc nữa, ăn tết rồi lại chọn ngày khai ấn để bắt đầu làm việc. Các sở công còn thế, trách gì các nhà tư chẳng kéo dài cuộc ăn tết đến hai ba tuần. Như bảo rằng cả năm vất vả, cũng phải có vài ngày yên nhàn, thì việc vui tưởng cũng nên có hạn, có lẽ nào tết đã hết rồi, năm đã cũ rồi, mà cái tiếng chơi xuân năm mới, vẫn còn nghe nói ở bên tai, chơi đến nỗi hao tổn tinh thần, chơi đến rồi sao nhãng công việc, khiến cho nghề-nghiệp dinh dốn lại mất nhiều, sinh ra một điều không tiện to ở trong xã-hội.

Thế-giới này là thế-giới nào? thế-kỷ này là thế-kỷ nào? nước cạnh-tranh chậm một bước thì thua cơ tiến-hóa cách một ngày đã khác, ở các nước bên Âu Mỹ, những nhà thám-hiểm, những nhà khoa học, ai cũng chăm chăm chú chú, tiếc từng ngày từng khắc, còn lo không đủ thì giờ làm cho đạt cái mục-đích của mình. Ở nước ta bây giờ được cái lúc đổi cũ thay mới, đường tiến-hóa mới bắt đầu, của khó người khôn, sinh kế bấy chốn chật hẹp, chính là cái buổi ta nên đem lòng lo lắng, hết sức kinh-doanh, để chấn-hưng thực-nghiệp, mà vững cách sinh tồn, còn lo chưa đủ sức theo đuổi kịp người, phải đứng lâu ở trong vòng liệt bại, hà nên quăng bỏ cái bóng sáng quí báu như vàng như ngọc vào trong cuộc chơi xuân, khiến cho cái ý tứ hay của người đời xưa, vì ta say mê quá độ mà thành ra dở, thế chẳng phải là một việc rất đáng phàn nàn lắm dư.

Bây giờ muốn giữ lấy cái tục hay ăn tết, mà bỏ cái lệ đi, tưởng nên sửa đổi lại cho hợp thời. Việc cúng lễ tổ tiên, chúc mừng bè bạn, trong ba ngày đầu năm tưởng cũng đã đủ rồi, trăm nghề nghiệp, ta lại bắt đầu lo tính công việc trong năm. Kinh Lễ nói : « Việc sinh tồn của dân cốt ở sự cần » ; kinh Thi nói : « Cuộc vui chơi không nên say đắm, lại nên lo đến chức-nghiệp của mình » ; hai câu ấy thật là bài thuốc đối bệnh về tục ăn tết quá độ của ta bây giờ.

H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 5 Février 1927

Nước Pháp

Việc triệt quân bị ở nước Đức

Nay mai, M. Briand sẽ báo cáo cho chánh-phủ nước Đức biết lời quyết nghị của hội-đồng các quan đại-sứ về việc triệt quân bị ở nước Đức. Khi nào nước Đức thi hành đủ hết các khoản của nước Đức cam-đoan, thì hội-đồng các quan đại-sứ mới công-nhận cho nước Đức là thanh khoản. Từ giờ việc kiểm soát sự triệt quân bị ở nước Đức sẽ giao cho các ủy viên binh vụ tại văn phòng đại-sứ của Đồng-minh tại Berlin.

Cái vấn đề nhân công thất nghiệp

Tại thứ-dân nghị-viện, M. Poincaré đáp lại các lời chất-vấn về việc nhân-công thất nghiệp, có nói rằng việc buôn bán bị đình trệ ngày nay, cái gốc là do số giấy bạc tăng lên nhiều quá, bao nhiêu nỗi khó khăn xưa nay cũng do cái cớ ấy đầu tiên. Ngài có nói trước đây các nhà giám-định vấn tính sau buổi hòa ước về đường tiền tệ, và đường kỹ nghệ, thì tuy sao cũng xấu; ta mới thoát khỏi hoảng nạn nhưng hơn hẳn khủng khoảng ngày nay; ngài lại nói kể ra cái nạn nhân công thất nghiệp ở nước Pháp cũng không nặng nề bằng cái nạn ấy ở các nước khác. Ngài có nói về các công việc định dùng bọn nhân công thất nghiệp, và sẽ trù tính cho nhân công quay lại việc làm ruộng. Ngài lại nói chánh-phủ có giữ gìn cho việc hối đoái khỏi rối loạn, song cái giá tiền tệ hiện nay chưa có thể ổn định được.

Tại hội đồng binh gia

Ban hội-đồng của thứ dân nghị-viện coi về việc binh gia đã bàn bản dự án luật pháp nói về việc tổ chức quốc dân trong khi có chiến sự ; hội-đồng đề quyền cho chánh phủ trong buổi hòa bình tùy tiện mà lập giao-ước với chánh-phủ ngoại-quốc để giải-quyết cái vấn đề nhân-công ngoại quốc. Hội-đồng công nhận cho chánh phủ có quyền tuyển dụng các việc phát minh có quan hệ cho việc quốc phòng. Sau cùng hội-đồng công-nhận rằng có một mình chánh-phủ được giữ cái chủ quyền về việc chiến-tranh.

Tại hội đồng thương thuyền

Ban hội-đồng coi về việc thương tuyển đã nghe bản tờ-trình của đại tướng Lessouz nói rằng nay của phải tìm cách bảo-hộ các xưởng đóng tàu Pháp đối với việc cạnh-tranh của liệt quốc, vì các nước đều tìm cách bảo-hộ các xưởng tàu trong nước một cách trực tiếp hay gián tiếp.

Về việc nhập tịch dân Pháp

Tại hội-đồng các quan thương-thư, M. Barthou có trình bày mọi lẽ rằng vì việc tổ-chức các sở coi việc nhập-tịch, tất là lại thêm đơn xin nhập-tịch. Vì sở như cái tình thế hãy giờ, thì số đơn xin nhập-tịch về năm nay cộng tới 72.000 cái, tiền thuế thu về khoản ấy được tới 8 triệu francs.

Tại hội-đồng tài chánh

Ông tổng tiền thầm ký viên về ban tài-chánh của thứ-dân nghị-viện sẽ đệ-trình một bản dự án luật phát về việc thêm các khoản chi tiêu là 1.297 triệu. Bản dự án ấy có tới 74 khoản riêng, nhưng khoản nói về khoản thuế sẽ tiêu xuất nhập của các nhà buôn, và các trái đơn hữu danh.

Việc pha bột làm bánh

Hội hàn-lâm Y-học phản kháng việc đóng bột sẵn, và bắt gạo để thế cho bột mì trong việc làm bánh.

Nước Đức

Tôn nội các mới

Tôn nội các được 235 vế tỏ lòng tin cậy. Có 174 phiếu phản kháng, và 18 phiếu bỏ trắng.

Về việc M. Von Kendell, về đảng quốc dân, tổng trưởng bộ nội vụ bị mất ông nghị-viên về đảng xã hội là M. Landsberg, không cáo rằng có dự vào việc đảo chính, trong khi ông làm bạt trưởng ở Koenigsberg, lại nghị viên có xây ra việc tranh biện kịch liệt. M. Marx có hạ lệnh tra xét về việc ấy.

Trong việc đầu phiếu trên này, đảng cộng-sản, đảng xã hội, đảng dân chủ, và đại đa số đảng *Racistes*, quan nguyên thủ-tướng Wirth bỏ vế phản kháng tín nội-các. 37 ông thứ dân nghị viên vắng mặt.

Chánh đoàn Estonom'que, và mấy ông nghị viên về đảng *Racistes* không bỏ vế. Cuối buổi hội đồng, các ông nghị viên phản kháng một khoản thính cầu của đảng cộng sản đòi chánh phủ thời không dự hội Vạn-quốc nữa, và một khoản thính cầu của đảng xã hội xin yết thị bố dân vấn của hà nước Westarp trong khắp địa hạ Rhénanie.

Mấy cuộc bay

Phi hành gia Steinderff chiếm khôi thủ giới về tốc độ các cuộc bay của phi hành gia Oliver nước Pháp chỉ kém khôi trước đây, ngài là cuộc bay nhanh chở 1000 kilos đi 500 kilomètres, đã đồng mỗi giờ 165 kilomètres; chở 2.000 kilos đi 100 kilomètres, đã đồng mỗi giờ 173 kilomètres; chở 2.000 kilos đi 500 kilomètres, đã đồng mỗi giờ bay 165 kilomètres. Phi hành gia lại chiếm khôi vô cuộc chở 2.000 kilos, bay được 600 kilomètres trong 4 giờ 48 phút.

Lỗ-ma ni

Bệnh tinh quốc vương

Quốc-vương vẫn theo phép trị-liệu bằng quang-thất, bệnh-tình đã khá.

Nước Anh

Cái chánh sách đối với Trung-hoa

Có như tình thế ngày nay, thì tòa nội các nước Anh cũng không đổi thái độ đối với Trung-hoa. Các nơi công chưa tiếp được tin gì, nhưng xem chừng nước Ý hình đồng tình với nước Anh về cái phương diện ấy.

Nhật-bản

Tang lễ của Đại-chính

Các quan đại-sứ và sứ-thần liệt quốc đến dự lễ tang lễ của Đại-chính ngày thứ hai đầu được ban bội tinh *Grand cordon de l'ordre de Poulownia.*

Nhật hoàng với các công cuộc từ thiện

Ngày thứ hai Nhật hoàng đã cấp một triệu rưỡi vốn để giúp các công cuộc trợ cấp xã hội.

Số chi thu

Thứ dân nghị viện đã ưng chuẩn số chi thu sang năm, không thay đổi khoản nào cả.

Úc-đại-lợi-á

Việc di-dân

M. Bruce thủ-tướng có tuyên bố rằng nay mai sẽ có một phái bộ Anh đến để kê-cứu phương pháp làm cho số dân Anh điền sang Úc-đại-lợi-á nhiều hơn. Năm người sẽ người Anh đến hạt Commonwealth là 108.000, và số người đi là 64.000.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Xin quí-báo làm ơn chỉ giáo cho một việc sau này :

Một người dân-bà góa chồng được một đứa con gái xuất giá rồi, gia-sản có một cái nhà và 5 thước đất, nay đau ốm, mà đứa thừa tự chân gọi bằng bác nó không trông nom hỏi đến chi cả người đàn-bà này muốn đem gia-sản cho con gái hay cho đứa cháu gọi bằng cô, cũng thì nó nuôi nấng thuốc thang, chết thì nó mai táng đó tiền, hai điều này có được không? Xin quí báo chỉ giáo kỹ cho, tôi cám ơn vô hạn.

LỜI ĐÁP. — Cả con gái lẫn cháu gọi bằng cô, không người nào có thể lấy làm thừa tự được, là vì con gái không thể cùng tế được, và người thừa tự chỉ có thể lấy ở hàng chú bên nhà chồng mà thôi.

Nếu người đàn-bà góa ấy muốn truyền cái quyền thừa-tự của đứa cháu gọi bằng bác kia đi thì phải xin họp hội-đồng gia tộc, do trưởng-tộc chủ-tọa để hội-đồng bàn có nên truất quyền nó đi không. Lại còn hội-đồng định thế nào phải ghi vào biên-bản, cả những người dự hội đều ký rồi đem trình tòa án duyệt y, nhưng không trình cũng được, chứ không phải là có trình mới được.

P. J. h-L.

Tự do diễn đàn

Mấy điều thiệt thòi của ngạch khán-hộ ở Trung-kỳ

Tôi viết bài này lên báo chương, không phải là khoe tài văn-chương cùng chư độc-giả, xin chư độc-giả rộng tình cho. Tôi cốt là thấu tai quan phủ bảo hộ được chiếu-phủ coi xét cho chúng tôi nhờ.

Từ ngày Nhà-nước sang bảo-hộ cõi Đông dương này, mở đường khai-hóa cho dân Việt-Nam, nào mở trường học, lập nhà thương vân vân... Sở nào cũng có quí quan Đại-pháp làm đầu, dưới có người bản xứ giúp việc. Như bên sở Y-tế, trên có quan Docteur Lây, dưới có các quan thầy thuốc thí-sinh bổ ở trường thuốc Hanoi ra, dưới nữa có các viên khán-hộ giúp việc các ngài, và chăm nom người bệnh, tuy là có các quan, chưng có một ngày hai buổi, các quan đi khám bệnh, hoặc cho ăn bổ, hoặc bố thuốc vân vân.. cho bệnh. Các quan là ít lắm lại nói mà thôi, trăm công nghìn việc là vì tay mấy viên khán hộ làm cả; công việc tuy là không rằng nặng, không khó khăn bằng công việc của các viên thư-ký làm, nhưng mệt nhọc lắm!!! Bao ngày thì công việc làm làm vậy, tối lại phải canh gác, như các binh quyền, cậu lính, kẻ đầu sở đó, mỗi đêm hai thầy, mỗi thầy sáu giờ. Đó là công việc làm hàng ngày bằng đêm trong nhà thương; lại còn khi có bệnh truyền nhiễm như bệnh dịch hạch, bệnh thiên thời ở các làng, các quan lại phái một hai khán viên khán hộ đi các làng để trích thuốc cho người bịnh, đó là một việc ngu hiểm hết sức, chết sống sống phải liều lộn trong chỗ người bệnh nằm, cũng như các cậu lính ra đánh giặc, may mà sống về nhà lính tiền lương, lính tiền phụ cấp rất chết, ai đã được trên hai mươi năm thì nhà nước cho tiền hưu trí, nếu không đáng hưu là bổ mạng? Nhà nước có cho, thì cũng nội trong ba tháng tiền tuất mà thôi?

Đó là công việc làm, đây tôi xin kể lương tiền mà nhà nước cấp cho những viên khán-hộ ở Trung-kỳ, chẳng chư độc giả cũng cho là người ấy bị thiệt thòi nhiều lắm. Lúc xưa mới có ngạch khán-hộ, Nhà-nước cấp cho có tám đồng, tôi đây cũng hiểu rằng : các viên khán-hộ xưa là toàn những người biết trèm trèm ba chữ, lại làm công việc làm là đã rồi... Bởi vậy Nhà-nước phải bổ những viên thư-ký các tòa Sứ qua đi lấm thông ngôn, nay lại không có ; các viên khán-hộ bây giờ có thể là nhờ công việc đã hết. Cách vài năm, Nhà nước tăng lên 12p.00 với 4p. tiền phụ cấp là 16p.00. Qua đến năm 1920 lại ân được 24p.00 thêm 3p.00 tiền phụ cấp về ăn mặc cộng là 27p.00 là lương khi được cho tập sự (infirmier stagiaire). Năm đó các tòa, các sở ở Đông-pháp đều được bết không phải một mình bản Y-tế được mà thôi. Mà hạng tập sự một năm ; ai có mất tốt, thì được lên khán-hộ hạng ba (infirmier ordinaire de 3e cl). Lương được 30$00 kể cả tiền phụ cấp rồi. Từ bực đó lên đến khán-hộ hạng nhất là hai bực nữa (infirmier ordinaire de 2e cl, và 1e cl) mỗi bực phải một năm rưỡi, ăn thêm được 7$00 nữa, là một bực chỉ có 3$00 mà thôi. Đó là đăng lộ ấn lân, nếu trễ một hai năm là không kể. Qua đến bực khán-hộ thường hạng ba (infirmier major de 3e cl.) phải hạnh qua một kỳ hạch, ở Hà thì có quan chánh sở ý chánh làm chánh chủ khảo và hai ông hội viên. Ở các tỉnh thì có quan Docteur xét hạch. Nếu ai mà tuyển kỳ thì đó, đăng hai năm mới ăn lên được ; khi có ăn thêm được 3p.00 nữa là 40p.00 Đi phải hạnh qua một kỳ mà ai thêm có 3p.00 thì cũng khó thiệt ! Nếu ai mà không lại phải đợi một năm mới hạnh lại (?) một năm nữa có hạch một lần mà thôi, qua năm sau mới hạnh). Từ đó lên khán hộ thượng hạng nhất ; lại phải hai năm mới bực ; lên khán-hộ thường hạng nhất thì cũng có 45p.00. Khán-hộ thường hạng nhất được 45p.00 ấn bực đó hơn khá khá một chút ! Bực đó lên mỗi bực phải ba năm, lên ba bực nữa tăm tăm mà lương chỉ có 65p.00 là lương khán-hộ thượng hạng hạng nhất (infirmier principal de 1e cl.) là hết.

Xong tiền lương, đến tiền phụ cấp đi đường (indemnité de déplacement) xưa kia chỉ có 0p.20 nay lên được 0p.40. Một lần đi ra một xứ mà đâm bị bịnh truyền nhiễm, đã ăn uống phải cho tinh sạch, một ngày đi ra tốn cũng đến 0p.80, 1p.00 mà nhà nước chỉ phụ cho có 0p.40 mà thôi.

Đó là tôi xin kể công việc làm, lương và tiền phụ cấp mà nhà nước cấp cho những viên khán hộ ở Trung-kỳ đây.

Vậy nay chúng tôi xin chánh-phủ bảo hộ nữa đổi lại một đôi chút lương và tiền phụ cấp trong ngạch này thì chúng tôi đội ơn vô cùng.

Xin lương tập sự thì cứ để nguyên như vậy, nghĩa là 291p.00 lương đồng niên. Nhưng xin từ tập sự lên cho đến khán-hộ hạng nhất (infirmier ord. de 1e cl) mỗi bực ấn lên cho được 5p.00 (lương đồng niên là 471p.00. Từ khán-hộ thường hạng ba (infirmier major de 3e cl) lên cho đến khán-hộ thường hạng hạng nhất (infirmier major de 1e cl.) ấn lên mỗi bực 7p.50, lương đồng niên 741p.00 (vì đây có hạnh qua một kỳ mới được ấn lên). Còn từ khán-hộ thượng hạng hạng ba cho đến hạng nhất thì xin ấn lên mỗi bực 10p.00 ; nếu cứ thế lương đồng niên cũng có 1110p.00 xưa kia 775p.00 ; cũng không thêm bấy nhiêu đó.

Đến tiền phụ cấp thì xin được mỗi ngày 0p.60, trên mỗi ngày 1p.00. Như vậy thì tránh khỏi đều lộ đã nói trên kia, mà chúng tôi cũng đội ơn nhà nước vô cùng.

Mong lắm thay !

Nguyễn-văn-Hòa.

Infirmier Major à Sơn-tây (Annam)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Hội Sách Xưa Quán Ven Đường

Việc Trung-học

Ngày 6 Février 1927

Ngoại-giao-đoàn với việc quan thuế

Ngoại-giao-đoàn có gửi cho tôn nội các ở Bắc-kinh một bức thư yêu-cầu cử đi thương-lượng về quan thuế như trước, mà xét liệt quốc kiểm tra.

A. R I P.

Ngày 20 janvier 1927

Việc bảo hộ Thượng-hải

Một tờ báo ở Thượng-hải có đăng tin rằng Anh-quốc muốn giữ cho chánh-phủ quốc-dân không kiểm soát được các ở-giới ở Thượng-hải, như là các tô-giới ở Hán-khẩu, và ở Cửu-giang, và giữ cho liên quân ở Chiết-giang khi bị thất bại khỏi tràn vào tô-giới, nên đã hợp ý với các quan chức ở Thượng-hải trù tính đem quân ở tàu chiến lên bảo hộ tính mệnh và tài sản cho người ngoại quốc. Số quân kỳ như sau này:

Anh 1500 người; Hoa-kỳ 1 300 người; Pháp 1.000 người; Nhật 1.000 người; Ý 300.

Một việc mưu hại Trường-tác-Lâm

Ngày 5 janvier ở cảnh sát Trung-hoa, và ngoại quốc được tin rằng tướng Đương-Thượng, phó ban hội đồng tổ chức đông-tiết lộ bắt và xử tử ngày 3 Janvier theo như mệnh lệnh của Trương-tác-Lâm.

Ngày 3 janvier có tin rằng một phái lộ được một việc mưu đồ nhân; định đến ngày 13 janvier là ngày tết nguyên đán nước Nga thì khởi sự ở Cáp-nhĩ-tân, rồi có 15 chánh phủ Xô-viết nước Nga sẽ chiếm lấy thành ấy.

Vì có một người con gái Nga phát giác, nên việc ấy mới bị. Đêm khám ở nhà tướng Đương-Thượng có bắt được giấy má về việc ấy.

Đêm khám ở nhà Đương-Thượng lại bắt được 1.000 khẩu súng, và 200 quả lựu đạn. Xét các thư tín lại có những người với Tưởng-giới-Thạch và M. Borodi-ne.

Trong việc âm mưu này định trước liên mời tất cả viên chức Trung-hoa đến hội nghị rồng một rạp hát, rồi đem súng chết đi. Có tin rằng chánh phủ Xô-viết nước Nga có gửi 400p.000. cho Đương-Thượng.

(Dịch báo Tây)

VĂN UYỂN

Cảnh nước lụt

Ghé gớm là ghê năm Bính-dần,
Giết sinh hồng thủy để làm răn.
Đáng là răn tự trên vua chúa,
Khi mà răn sẽ đến quan dân.
Làm cho đất nước nhiều nhơ nhuốc,
Bỗng đem hoa-sáng làm bụi trần.
Xiu ác thấu đến trời địa ngục,
Tành hồi xông tới chốn thiên-thần.
Bởi vậy hoàng thiên oán nộ quá,
Hội đồng thiết-phủ kẻ nước tiên.
Bên sai vũ-sư và phong-bá,
Cùng mệnh thủy-tinh với hà-thần.
Mây mưa tuôn xuống chẳng hàng tháng,
Con nước dâng lên trải mấy tuần.
Chảy chan khắp cả nơi cao thấp,
Tàn dạp khắp cả chốn xa gần.
Sóng đã tung lại ra hồng đỏ,
Đồng ruộng phơn ra nước trắng ngần.
Lơ thơ chim đậu lên bờ liễu,
Vẫng vẫy cá vào lưới của dân.
Muôn dân đều ấy thành chim cá,
Trăm họ đều ghê hóa cá dân.
Bởi thấy Bắc-kỳ hai bốn tỉnh,
Tự thân sao lắm đến hồi tân.
Nhiều là Hoàn-long hai Vân, Hải,
Nhưng tỉnh bị phái nạn trầm lâm.
Nơi thì vỡ đê, nơi tràn thủy,
Kẻ sao cho hết nỗi ân-nhân.
Đê đã vỡ rồi quả thiệt hại,
Đồ lại cấp ngày sao nhiệt nhân.
Nhà quân lại thăm, lính tráng hăng,
Ân bởi lá gian kẻ mấy phần.
Phần ăn bớt tiền, phần bớt gạo,
Đã nước vợ con chẳng nuôi thân.
Nào hàng thông-lý, nào phú trưởng,
Phần phải đâu đó, phần chân xuân.
Nói sao cho hết niềm cay đắng,
Kể mà cho hết sự gian truân.
Kẻ nói còn để thời nhất khổ,
Người rằng đã nhỉ khéo không quên.
Người người lại lo không áo mặc,
Nhà nhà than nỗi chẳng cơm ăn.
Nhà xiêu ai dựng cột to chống,
Nước cả ai xây cội đá ngăn.
May có toàn kỳ cùng tế hội,
Kẻ nhiều người ít vững thì ăn.
Phát cho tiền bạc và thóc gạo,
Ban cho quần áo và chiếu chăn.
Một là tế chẳng khi cùng quẫn,
Một là cứu dân buổi khốn nàn.
Tế nghĩa đường bao càng đi lưu,
Bởi tình nhân lợi chẳng yên thân.
Việc đó chính là một việc nghĩa,
Lòng này thực cũng một lòng nhân.
Suy một việc này ra việc khác,
Nếu đem lẽ kỳ cùng quay quẩn.
Làm lụng cố theo nghề thực nghiệp,
Ở ăn cùng đến lẽ thiện luân.
Hợp sức với nhau trừ công hại,
Dam lòng nhuộm lại vẻ thanh tân.
Rắn đâu hết cả đông nhi lệ,
Thâm lại mông trong tính chả nhân.
Ai nỡ bảo ta là dự mọi,
Ai nỡ khinh ta là ngu dân.
Thượng đế phòng như trông thấy thế,
Trị bình tất cũng lại xoay vần.
Mưa hòa gió thuận năm phong phú,
Bể lặng sông im đáng thái thuần.
Dân đất cùng lên nơi cổ tuý,
Thái vui lại tới chốn dân xuân.

Nguyễn-tuấn-Xương

VIỆC HANOI

Les bureaux de la Direction, de l'Administration et de la Rédaction du T.B.T.V. et du Học báo sont transférés Julles Ferry n° 55bis et 55. Entrée de la Rédaction n° 39 rue Lamblot.

● Sở bán T. B. T. V. và Học-báo mới dọn sang phố hàng Trống số 55. Tòa soạn có cửa riêng vào đằng phố Lamblot số 39.

Thóc-tiết

7 giờ	14 đồ	
15 giờ	15 đồ	

Giá thóc gạo:

Gạo tàng nhất, một tạ	2	80
nhì,	2	20
ba,	11	20
Thóc tàng nhất,	7	40
Bắp ngô	7	70

Giá bạc. Kể từ ngày 8 Février 1927 giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f, 60.

Tuổi giá quốc tế:

Ngày 1er Février 1927

5 °/.	hoàn dần	70. 10
3 1/2 °/.	hoàn dần	83 f 50
4 °/.	vĩnh viễn 1917	58 f 40
6 °/.	» 1918	57 f 30
4 °/.	» 1920	80 f. 10
5 °/.	hoàn dần 1920	85 f (?)
4 °/.	» 1925	88 f 50

Ngày 7 Février 1927

5 °/.	vĩnh-viễn	83 f 20
5 °/.	1915-1916	67 f 40

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày thứ tư 9 février hồi 15 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Pakhoi, Holhow và Fort Bayard. Các thứ tư ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chu-tuần xe lửa 6 giờ 16 sáng hôm ấy.

Tin đường sá. — Nay nhân lại các nhà đi xe ô-tô biết rằng đường đi Haiphong trong quãng từ Gia-lâm đến kilomètre 10 500 chỉ được đi nhanh đến 20 *kilomètres* một giờ là cùng.

Vậy mà các xe ô-tô phải nhiều qua quãng đó cứ đi đến 30 kilomètres một giờ, khiến cho đường hư tổng nhiều, có lẽ rồi sẽ có lại không thể đi lại được nữa.

Các nhà đi xe ô-tô nên nhớ giữ theo lệ ấy là một giờ không được quá 20 kilomètres. Hai bên đến quãng đường ấy đã có yết thị và điều ấy.

Quan Thống-sứ về Pháp. — Quan Thống-sứ Robin đã định đến ngày thứ năm 17 mars thì xuống tàu *Porthos* về Pháp.

Muốn bán xe ô-tô « Citroën » 5 mã-lực, còn mới. Hỏi tại số 8, phố Reinach (cửa đường Hội-chợ). — Hanoi. 6019.

ĐẾN GIẢM THÁNG GIÊNG

Kể từ hôm nay đến giảm tháng giêng là quí-khách nào mua hàng được từ 5$00 trở lên bản-hiệu xin kính biếu một lọ nước hoa thượng hạng. Bản-hiệu lại mới nhận được 500 kiểu bi-lô đồng sĩ và lạ rất đẹp, vậy xin kính cáo.

V. DEMANGE Hanoi

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cáo: ai mua báo chỉ có viết gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết số tờ ở tờ giấy gói vào, vì bản-quán gói giấy quên lý, để cho người khác đọc nhầm. Nhờ các bạn thường hay lạ thế cho, bước đến quán, không sao tìm được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Bài việc chữa thuốc luân-chuyển ở các làng. — Từ ngày ông bác-sĩ De Raymond lên làm chánh sở Y-chính Bắc-kỳ thì việc chữa thuốc luân-chuyển ở các làng bắt bỏ đi. Vậy các viên y-sĩ thuốc và các đạo luân-chuyển nay đều bổ về làm việc ở các tỉnh lị hoặc các hạt nào đã có nhà thương.

Tại phủ Toàn-quyền. — M. Jean-bream chánh sở mật-thám và chính trị tại phủ Toàn-quyền hiện vẽ nghỉ tại Pháp có tin đến ngày 12 février lại xuống tàu trở sang đây.

Ai tin. — Bản quán nghe tin rằng M. de Kératry là quản-lý văn-khố ở Hanoi và là rể quan Thống-sứ Bắc-kỳ vừa tạ-tế tại Pháp trong khi ông vẽ nghỉ.

Bản báo có lời chia buồn với quan Thống-sứ và gia quyến.

Tòa án Trung-trị. — Phiên án trung-trị xử các việc Annam hoãn đến ngày thứ năm này.

NGUYỄN-ĐỨC-BẢO
Instituteur

POUR NOS JEUNES ECOLIERS

Livre de lectures expliquées

COURS MOYEN — COURS ÉLÉMENTAIRE

Prix: 0$50

(13e Gratis)

Vente en gros chez Tân-dân thư quán, 29 Rue du Coton, Hanoi.

Tòa án binh. — Tòa án binh thứ nhất tại Bắc-kỳ đến ngày thứ tư 9 février sẽ họp, do quân đại-tá Augoli chủ tọa phiên án tòa sẽ xét những việc sau này:

Nguyễn-hữu Trung binh nhì đã thuộc đội quân nhà thuốc phạm tội bỏ đồn đi; Nguyễn-văn-Tự binh nhất đã ở về thứ ba ăn cắp và hãy hoãn đã binh; Nguyễn-thi-Nam đội nhất đã vô thứ tư phạm tội bội tín.

Mấy thứ phẩm bị cấm. — Vì cái nạn phẩm xấu ra lại phá Cửu Nam một rồi, mà quan Đốc-lý Hanoi đã ký nghị-định từ nay trở đi cứ những ngày tết ngày hội mới được đốt pháo trong mà thôi, còn những pháo nổ, pháo đăng, pháo thăng thiên thì trong địa hạt thành-phố cấm hẳn.

Cướp đánh số trăm vạn đồng giáp dân bị lụt Bắc-kỳ. — Cuộc đánh số này bán về chạy lắm. Hiện ở tại bản quán cũng còn một tờ vé bán. Vậy ai muốn mua, xin đến mua mau, kẻo hết.

Ở xa gửi mua xin nhớ định thêm tiền cước gửi recommandé.

Các rạp Cinémas Hanoi

Rạp CINÉMA PALACE Hanoi

Từ thứ tư 20 đến thứ ba 1er Février 1927

LA FIN DU MONDE

Cuối đời

Đại phim ảnh 6 đoạn rất hay, của hội UNITED ARTISTS (JACK PICKFORD) đóng trò rất vui

Rạp FAMILY CINÉMA Hanoi

UN CASSE-COU

Đại phim ảnh 5 đoạn rất vui, chiếu từ thứ tư 28 đến thứ sáu 28 Janvier 1927.

Nên lợi dụng

Lấy một lọ thuốc Quintonine, rồi đổ thuốc ấy vào một lít rượu vang thường, thì sẽ được một thứ rượu rất bổ mà giá chỉ có 0 p. 60

* Bán tại hiệu bào-chế. L. BLANC, Rue Paul Bert Hanoi.

AI LÀ NGƯỜI BẠC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . . 0$15
Tiền cước thường . . . 0, 05
Tiền cước Recommandé . . . 0, 10

Thư và mandat gửi cho:

M. LÊ-NGUYÊN-ÚC
61-63, Rue du Coton
HANOI

5701

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

Hiệu-trưởng: PHẠM HUY-LỤC

22 Phố Nhà-thờ (Rue G. Lamblot) Máy-nói số 150

Là trường tư của báo Trung-Bắc mở ra, có đủ các lớp nên Sơ-học kiêm-bị như của Nhà-nước. Chương-trình và qui-tắc theo như trường Nhà-nước, nhưng chú-trọng nhiều về tự giáo-dục cùng việc đạo Pháp-văn và Quốc-văn.

Tiền học lấy đắt là vì mỗi thầy chỉ dạy độ ba chục học-trò là cùng để có thể chăm nom từng người được.

Buổi tối lại có lớp chuyên dạy chữ Pháp để luyện tập học-trò thi vào các trường Cao-đẳng tiểu học hoặc thi vào các công sở Nhà nước.

Thầy học đều là những người đã dạy ở các trường Nhà-nước lấy ra cả.

Chẳng được thỏa lòng những nhà ở các tỉnh có con em muốn cho trọ học tại Hanoi, thì Học-hiệu định nay mai sẽ mở ra một ký-túc-xá có chỗ ăn, chỗ ngủ, chỗ chơi cho học-trò, rất lịch-sự và hợp thức, không phải từ chối nhiều lắm như thế nữa. Nhưng số học-trò có được khi khá thì mới có thể mở được.

Nếu mà được một cái ký-túc-xá như thế thì rất là tiện cho các hàng quan chức hay thuyên chuyển; cũng là các nhà hào-phú ở các nơi chưa có trường kiêm bị, hoặc là ai lí gì khác mà không muốn cho học ở trường tỉnh nhà.

Các nhà ở xa, ai muốn hỏi điều gì xin cứ viết giấy cho hiệu-trưởng, ở số 22, phố Nhà-thờ và xin đính theo một cái timbre để trả lời.

Cướp đến ngay. — Cướp đến ngay lên tới sáu ở Hanoi định vào ngày 18 février đúng 2 giờ chiều.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Cũng bỉ hơi mes. — M. Ripot Marcel làm công ở sở hiệu Forr đến ở tỉnh Cao-bằng hôm 11 tháng 11 tây năm người nhân hội Giác chiến về chơi Hanoi, vào uống rượu ở cô p.a, với một người đội phiên-tế. Trong khi chén tạc chén thù có điều say sưa, rồi sinh ẩu đả nhau. M. Ripot Marcel đến ngày vào mặt viên đội phàn thế một cái tát mạnh, đoạn rồi hai bên cùng đàng đo và đàng sáng đánh nhau, nhưng may có sở mật thám biết tin ngăn giữ được. Tòa án trung trị Hanoi phạt M. Ripot Marcel 50 quan Tòa Thượng-thẩm xét công trọng trong xử tòng thanh nên giảm phạt cho M. Ripot Marcel xuống 25 quan.

Lăng mạ người chấp dịch. — Nguyễn-thị-Bằng là chủ nhà sàm Haiphong bị tòa lăng mạ một người thư ký của ông chánh lên là Nguyễn-công-Nguyên trong khi đến khám giấy khai cần cước của các khách khách ngủ trọ phải tên ấy. Tòa trung trị Haiphong phạt 6 ngày tù, được Tòa Thượng thẩm tha cho vì xét bởi nguyên lúc bị lăng mạ không mắc ăn đầu và những lời lăng mạ không hẳn rõ vào biên bản.

Vì chuyện gánh nhau bán hàng. — Nguyễn-thị-Miên bán hàng sắt ở chợ Haiphong tranh với Bùi đông nghề tên là Tài-Tá thường hay tranh khách mua hàng nhau cũ hàng tá người hàng thịt rồi sinh sự cãi nhau. Một hôm Nguyễn-thị-Miên thành một bọn khách mua hàng không được sinh sự cãi nhau với bọn đông nghề rồi đánh bị thương. Tòa án Trung trị Haiphong phạt Nguyễn-thị-Miên 15 ngày tù. Tòa thượng thẩm y án, nhưng cho được hưởng án treo.

Ăn cắp than. — Nguyễn-văn-Phát là tài thuyền chở than cho công-ty than mỏ ở Hongay trong khi đi đường ăn cắp 150 thăng than của công-ty ấy đem bán lấy tiền tiêu. Tòa án Trung trị Haiphong phạt Nguyễn-văn-Phát 4 tháng tù. Tòa Thượng thẩm y án.

Rượu lậu. — Nhân có người đến số Thương chính đầu làng Đường-thông và phố Kiến-xương (Thái-bình) bắt được 5 cống cơm rượu để chỗ đất công hồi không ai nhận cả. Tòa án Trung trị Nam-định phạt làng ấy 300 quan. Tòa Thượng thẩm y án.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montes, bà phố Paul Bert, Hanoi mới chiết, và nhân được tế, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Ngoài học chính. — M. Cao-xuân-Thụy giáo học thí sinh trong tâm ở Hoàng-mai (Bắc-ninh), được nghỉ dưỡng bình 40 ngày.

M. Nguyễn-văn-Đan, thiếu phái hàng năm, nay kiêm việc dạy chữ Nho tại trường Kiêm-bị Lai-châu, thay M. Lê-duy-Bá, được phụ cấp mỗi tháng 10p.00.

Bắt lén, ăn cắp, lừa đảo. — Đỗ-trọng-Hoàn 31 tuổi làm ruộng ở làng Hoàng-mai (Hà-đông) bị kiện là bắt lén của đồ vật và quần áo của Mme Nguyễn-thị-Tư ở ngõ Phát-tộc số 26 đã phải bắt đã xét hỏi.

Phan-văn-Lan 44 tuổi cu-li-xe ở Lương-sử bị kiện là lấy đồ đồ của cả xe là Ng-văng-Thông ở phố Sinh-từ đã phải giải ra tòa đó.

Sở mật-thám đã cho xét hỏi và việc Mme Đào-thị-Phát, buôn bán ở phố hàng Vôi, số 10, kiện Đặng-văn-Thuận 18 tuổi, là ăn cắp 50 đồng rồi trốn đi mất; và việc một người Tây ở Hanoi kiện Bình-Chiếu là thợ tiểu ở Tái-cầu (Bắc-ninh) vì tội lừa đảo.

Tòng gian. — M. Phạm-đình-Th. kiện vợ là Bình-thị-Hòa phạm tội tòng gian thì nay sở mật-thám đã cho xét hỏi.

Phát hỏa. — Ngày mùng 7 vào hồi 9 giờ tối ở ở trên gác nhà số 27 phố Jourbas xảy ra cháy cái đầm nhà ở trên nhà lá xuống, được thì thấy xét ở đến hỏa đến ngày hôm 10 giờ tối mới chữa được tắt hẳn. Thiệt độ 100 bạc may người không ai việc gì cả.

Định-tử tự-tử bằng xe điện. — Vào hồi 6 giờ mười lăm sáng hôm nay, người cảnh sát số 31 đi tuần ở chợ Đồn-xuân thấy một người nhà quê tên là Ngô-Tích 69 tuổi làm ruộng, quán làng Hoàng-mai, huyện Hoàn-long nằm vào đường xe điện tự tử, nên giữ lại. Hỏi thì người ấy nói rằng vì có đến hỏi hận nên phải quyên đình mất đồ-tử ấy hiện còn giao trả người nhà.

Quyển thứ sáu

TRUYỆN

Ba người Ngự-lâm pháo-thủ

ĐÃ XUẤT BẢN RỒI

GÁ: 0$05

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vằng rất công-hiệu là quý-hóa đã hoàn nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Cuisinier* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm.

Bán tại hiệu bào-chế:

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi. 2 3000

CUỘC SỐ SỐ

lấy tiền giúp dân bị lụt xứ Bắc-kỳ

1 số, thứ nhất được:	100.000$00	— 100.000$00
2 số, mỗi số »	20.000 . 00	— 40.000 . 00
10 số, mỗi số »	5.000 . 00	— 50.000 . 00
100 số, mỗi số »	1.000 . 00	— 100.000 . 00
1.000 số, mỗi số »	100 . 00	— 100.000 . 00
	Cộng:	400.000 . 00

Mỗi vé giá 10: 1$00

Ngày 1er MARS 1927 thì mở số tại Hanoi

Có bán sẵn tại bản-quán.

Xin mua mau mau, kẻo hết đi

Ở xa gửi mua, xin đính thêm tiền cước gửi recommandé, tính như sau này:

Mua từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé: 0$20
Mua từ 1 vé đến 10 vé, — : 0, 30
Mua từ 1 vé đến 20 vé, — : 0, 50

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Sinh tử giá thú. — Số sinh tử giá thú về tháng janvier 1927 như sau này:

Người Âu

Sinh: 4 con gái, 6 con gái, cộng 9 người;
Khai sinh: 1 con gái, 1 con gái, cộng 2 người;
Hôi: 4 đám;
Tử: 3 đàn ông, 1 đàn bà, 1 trẻ con, cộng 5 người.

Người Nam

Sinh: 160 con gái, 31 con gái, cộng 191 người;
Hôi: 1 đám;
Tử: 55 đàn ông, 44 đàn bà, 69 trẻ con, cộng 168 người.

Người Khách

Sinh: 16 con gái 13 con gái, cộng 29 người;
Tử: 12 đàn ông, 7 đàn bà, 4 trẻ-con, cộng 23 người.

Ý ở một chút kỳ khôi. — Phạm-văn-Triều 6 tuổi, ở Kẻ-sặt, ngày 4 février vừa rồi, thấy một chiếc xe ô tô chạy ở phía Hà-ly đang qua cầu Joffre thì đâm vào số ở xe ô phải bị trọng thương. Bỗng ra thì người ấy định tự-tử bằng cách để chết không phải là vô ý, song cớ vì lẽ gì mà muốn chết thì không thấy nói. Hiện tên ấy đã đưa ngay vào nhà thương nhưng xem ra vẫn khó cứu tính.

Lước đồ xe. — Ng-văn-Những bị bắt giữ vào tòa án để xét về tội lước đồ xe đang giá 15$ của M. Đào-đình-Tuyển.

Ốm. — Một tên ăn-mày bắt bắt được biện còn ốm vẫn nằm nhà thương chứ khỏi bắn sẽ đưa lên nhà chứa ăn mày ở Tái-hà-ấp.

Bội tín. — Phạm-v-Thuận tên Vỹ, 31 tuổi, làm nghề kéo xe, nhà ở Hàng-kênh bị thưa là hắn tên nên sở mật-thám đã cho bắt về để xét.

Trộm xe đạp. — Phạm-ngọc-Tuấn mất trộm một chiếc xe đạp hiệu « Austral » đáng 55$ thì đã làm đơn trình sở cảm.

Bị chó cắn. — Một người lính khố đỏ đi qua nhà số 2, ở phố Maréchal Foch, bị con chó của nhà ấy xổ ra cắn thất nhiều, thì lập tức đi trình sở cảm để bắt con ấy vào » Thú-y để xét có phải là chó dại không.

Đánh nhau. — M. Bùi-quốc-tuấn làm tham-biện người Thương-mại, đi chơi đến phố Maréchal Joffre thì đánh nhau với tên trẻ. Bị chú có chỗ đau đớn (xy ma đừng nhất được ư?

Giải ra ngoại-ô. — Ngày hôm qua, lính cảnh sát bắt được hai tên ăn-mày đi trong thành phố, để đưa ra ngoại-thành.

Bây giờ đang mùa ăn mày vô ổ, quanh nhà hàng ngày nếu thấy đình-đát chú lạm được một bát đầu thôi, thì biết đến đó nào mới khỏi trừ được hết.

Trên sự phóc. — Trưa hôm Ba, một đám trẻ đường ra chợ cón, người ta đem đến là lớn, khi đi dọc Thương, sực nổ người đổi phóc, một cái tên nghề tiếng phóc đó đã đăng lên vững lên chạy tên là ở phố Sinh-Cinot đang phố Hàng-gà, rồi đi phố lo lắt, xô đổ một cái xe tay, nhưng may người ngồi xe và người kéo xe đều không việc gì, chỉ có xe thì bông ra thôi.

Những nạn ô tô trong ngày tết. — Trong mấy hôm tết vừa rồi, xảy ra mấy cái nạn ô tô. Giờ gớm nhất là đã mấy ô tô xảy ra chiều ngày mồng hai tết, hồi 4 giờ rưỡi, chiếc 5-10 số T. 5306, do chú cả xe là một viên ký-sư số xi-măng Chinh mấy, khi tới đường Bonnal thì ở đó phải một đó con gái tên là thị Lương, 16 tuổi. Tại người đó xe đó quá hãm mình có bá, lúc vụ lên tại bắt lính nhân sự; nên đem vào nhà thương chữa hết lắm, không xem là thương tích nặng lắm, tổng chưa biết sống thật thế nào.

Cũng ngày hôm ấy, hồi quá năm giờ chiều 6-10 số T. 5377, đi đến gần đường Bonnal và phố Maréchal Joffre, thì đường phố người xe đi đầy; hai bánh xe tay bị gặp xe tình nhưng may người không việc gì.

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Pensées de Napoléon

(Suite)

On reconnait un honnête homme à sa conduite envers sa femme, sa famille et ses domestiques.

∴

Il y a des fripons assez fripons pour se conduire en honnêtes gens.

∴

Aux yeux des fondateurs d'empire, les hommes ne sont pas des hommes, mais des instruments.

∴

On gouverne mieux les hommes par leurs vices que par leurs vertus.

∴

Chaque heure de temps perdu dans la jeunesse est une chance de malheur pour l'avenir.

∴

L'amour de la patrie est la première vertu de l'homme civilisé.

∴

On ne doit pas prendre les hommes à leur visage; on ne les connait bien qu'à l'essai.

∴

On ne juge les hommes que par leurs actions.

∴

Les liens de famille m'ont toujours sacrés; je ne puis me décider à croire qu'on puisse les rompre sans deshonneur et sans manquer à ce qu'il y a de plus saint pour l'homme.

∴

Combien d'hommes ne sont coupables qu'à cause de leur faiblesse pour les femmes!

∴

Je crois, en définitive, que l'amour fait plus de mal que de bien, et que ce serait un bienfait d'une divinité protectrice que de nous en défaire et d'en délivrer les hommes.

∴

Un peuple qui commet des excès est indigne de la liberté.

∴

Un peuple libre est celui qui respecte les personnes et les propriétés.

∴

Tout gouvernement condamné à périr, périt par les moyens mêmes qu'il emploie pour se sauver.

(A suivre) Napoléon

Tư-tưởng Nã phá-luân

(Tiếp theo)

Người ta cứ xem cách một người đối với vợ con, đối với gia-quyến và đối với đầy tớ thế nào, thì đủ biết người ấy thiện hay không.

Naiên kẻ qui quyệt lại rất khéo qui quyệt ăn ở ra cách người thương-thiện.

∴

Đối với con mắt những bậc có thủ-đoạn tranh bá đồ vương, thì giống người không phải là người, mà đều là những cái khí-dụng cả.

∴

Người ta do các thói xấu của người mà trị người lại nhẹ hơn là do các đức tốt của người mà trị người.

∴

Trong lúc thanh niên hỏ phí một giờ nào tức là một cái cơ-hội cho sự khốn-khổ về sau.

∴

Tính yêu nước là một cái đức-tính thứ nhất của người văn-minh.

∴

Không nên xét người ngoài mặt, chỉ khi nào có thi sự, mới biết rõ được người ta.

∴

Người ta chỉ xem công việc làm, mới xét đoán được người nào thế nào.

∴

Cái dây liên-lạc ở gia đình xưa nay ta vẫn lấy làm thiêng liêng lắm; ta không thể sao tin được rằng người ta dứt bỏ cái dây ấy đi mà lại không hại đến danh-dự, không mất mất cái rất tôn-trọng của con người.

∴

Biết bao nhiêu kẻ nam-nhi chỉ vì say mê đàn bà mà nên tội.

∴

Ta thiết tưởng rằng rất cục lại thì cái ái-tình nó làm hại cho người ta nhiều hơn là làm hay cho người ta; vì có vị thiên-thần nào ra tay tế-độ mà phá-hoại cái ái-tình đi và làm cho bọn nam-nhi thoát khỏi nỗ được thì thật là một cái công-ơn rất to.

∴

Một dân-tộc phạm phải điều hoang-dâm thái-quá, thì không đáng được hưởng quyền tự-do.

∴

Một dân-tộc tự-do là dân-tộc biết trọng tính-mệnh và tài-sản của mọi người.

∴

Phàm dân-tộc nào đã bị đày vào kiếp phải tuyệt—duyệt, thường bị tuyệt-duyệt vì những cái thủ đoạn mình dùng để cứu mình.

(Còn nữa) *Đông - Linh*

Dương-Phương-Dực

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Hi-sinh vì nghĩa vụ

(Tiếp theo)

Bouthillier có vai nói:

— Bốn anh đi lối khác, tôi sẽ phải thu đón cần anh lại, để cho anh đi, tất không được A-h đi lại mặt-thư cho tôi. Cruey cười nhạt: « Tôi quyết đem thư đến nơi, hay tôi phải chết. Bouthillier tiếp nhời: Hoặc tôi lấy được mật-thư kỳ hay tôi chết.

Hai người đưa mắt nhau, hiểu tâm ý nhau, liều bỏ-thân, cái nghĩa-vụ đau đớn cay-nghiệp của mỗi người, mà không gì đâm nổi ra.

Bouthillier nói trước: này Cruey, anh cứu tôi kỳ lần này, tôi cũng muốn hoàn lại cái đời của tôi cho anh. Nhưng hãy giờ, ở đây, cái đời ấy không phải của tôi nữa. Tính mình tôi ngày nay có hết-trong đến mệnh-bộ của tổ-quốc. Hi-sinh lần này tức là phúc-quốc đó.

— Giá vào lúc khác, tôi xin vui lòng hi-sinh cho anh. Hôm nay tôi phải sống...

Bouthillier cười nhạt một cách chua xót rằng:

— Phải, tôi hiểu, nghĩa là tôi phải giết anh.

Cruey:

— Hay là tôi giết anh.

Trong rừng chim chóc ghê sợ đều im tiếng. Ngọn cây tre-trúc rung động, có ý rầu-rĩ.

— Thời-giờ lúc này, qui-hồn cho tôi vô cùng. Sang trước khi quyết-liệt cùng nhau, anh em ta hãy tìm trong thế, tô tình thân ái, nghĩa bạn-bè đi.

Nói xong, bỗ gươm đấy, giơ tay ra. Bouthillier cũng vứt bao-súng đấy, chạy lại. Anh em mới cảnh nhau trên bãi cỏ, hiện bây giờ còn xanh, mà thế sẽ nhuốm màu đào.

Cruey nói rằng:

— Kiếp nào mặt trời tới viếng thăm nơi này...

Bouthillier cũng thuận nhời, tay cầm tay, mặt nhìn mặt, cùng nhau kể lể những chuyện xảy ra từ khi cách-biệt nhau đến giờ, những điều mất thiệt, tai nghe lại trao đổi ý kiến cho nhau biết.

Cruey thở thật rằng: trong qui-tộc xuất-ngoại, tông duy-lý, tình nhẹ tu không phải là không có. Bouthillier nhận rằng: trong cảnh-ngộ mình có lắm kẻ chỉ muốn cướp, hay sinh sự quấy nhiễu trật tự.

Cruey lại nói: Đảng qui-tộc đảng giáo-hội nên tự-nguyện chịu mất mấy đồng ngân quyền mới phải.

Đảng ái quốc có lẽ phạm mất đi lần lần, là vì giữ bỏ ngay cái phong hóa, cái cuộc tổ-chức của đời trước.

Hai người chung mơ-tưởng đến cái thời-kỳ cộng-hòa bác-ái; khắp mọi người lương-thiện đồng lao công tác lại để sản-trừ quốc gian đồ.

Bóng mặt giời lui dần, lại đã quá nửa. Có lẽ, hai người ngồi đấy tưởng chừng như sống ở trong cái ảo-mộng nào vậy. Không, không có lẽ đâu, đó trở ý hợp tâm đồng, tấm lòng ngay thẳng như thế mà chẳng xán xá nhau như thế đó. Cái mà-lực gì, cái ảo-nghiệp gì xui dục họ cầm gươm đâm-chém nhau như vậy? e gây nên cái thảm-họa ấy hay không đến thế lòng họ Sang, tâm hồn oanh-liệt của họ không có phải nào nắc-nẻ!

Bóng mặt giời lui xuống rất nhanh. Hai người cùng cầm tay nhau, trong đó bốn-chân tứ-tán, mỗi run lên lập-cập, cổ họng khô-khan. Bốn con mắt nhìn chăng-chặc vào đường bóng đi; hai người hình không còn thể được nữa; ngực thấy như nặng chình-chịch. Bóng nắng đã sai đến viên đá. Hai người cùng thở dài một tiếng, đứng dậy.

Cruey giọng run lẩy, muốn nói mà không sao được:

— A-h Bouthillier hỉ! cái hình cuối cùng!...

Bouthillier ôm lấy bạn mà thổn-thức lắc.

Rồi hai người lui xuống mấy bước, đứng cách xa nhau như trước, giữ thế-thủ.

Bouthillier tay cầm bao-súng, Cruey tay cầm gươm chiến, hai bên đứng đối diện nhau mặt đầu tái đi như chết.

Bouthillier cất tiếng, nói:

Nương chẳng tuỳ động-tình gì. Mấy giây đồng-hồ, mấy phút đồng-hồ đã qua. Cruey việc gấp, xông lên trước, thu hình lại, định lên miễn-đợi cho Bouthillier nghe ông mình mất hồn mà buông gươm sang bên nọ. Nhưng Bouthillier gặt được mạo, vụt chỗ lẹ mình một bên, đưa mũi gươm lên trước, Cruey muốn đỡ song bao-súng đập vào gươm, gươm gẫy, còn mũi bao-súng tuốt vào người. Nghe thông một tiếng lớn, ta không có quyền nói gì bỏ cái điều may mắn sau sáng này...!

Chàng hòa rất khẩn sáng, tay run lẩy, cũng không kịp nghĩ hãm cho sáng; Bouthillier bỗng thấy quay mình như người say, rồi lăn đùng xuống đất. Chàng còn gượng đứng dậy, nhưng không sao được.

Tiếng nói phiền-phào, cùng Cruey:

— Thôi, bây giờ, ta đổi với nhau chỉ là có tình bè-bạn mà thôi.

Dẫu đau đớn quá thật mình chảy lênh-láng, mà người cố gượng cố bết sức bò gần lại với nhau. Con mắt lờ-đờ, chân tay bải hoải, nhưng vẫn cố bò; khi đã đến gần, anh em hết tay nhau một lần cuối cùng...

Vòng hồn đồng cầm đã phiêu-lưu, mà thân xác vẫn còn thác-sạn. Mặt giời đông bóng, cây cỏ lặng im, chim chóc đi vòng như ngã. Chẳng mấy lúc, đã thấy đàn quạ đen ba lượng tiên không, cái vòng lượn mỗi lúc một hẹp lại...

Trần-hồng-Anh dịch-thuật

Le PARFUM des HUMANITÉS

(SỞ-KÝ THANH-HOA)

Soạn-giả: E. VAYRAC

Dịch-giả: NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . . 2$00

Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00

Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi

Recommandé: 0$30 thêm 2$60

cả 0$20 thêm 2$40

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỈ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục nầy, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đổi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ hơn.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2. 3 hào chưng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật liền mau đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đông-niên, còn ngài nào mua báo đông-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rất xuống 0 p. 08 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán

(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất tính 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ.

Muốn bán hai cái nhà gạch ở làng Bạch-mai. Một cái hai gian một lối đi, một cái một gian một lối đi. Hai cái nhà ấy cái nào cũng có hai lớp, bể, bếp và buồng tiêu. Giá một cái 1.500$00 và một cái 800$00.

Hỏi tại số 68, phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Nhà cho thuê

(Maisons à louer)

Nhà cho thuê số 16, phố Citadelle, 4 buồng ở to trên gác, 2 cửa hàng ở dưới, tiện cho thương-mại, kỹ-nghệ và ở. — Tiền thuê 100$00 một tháng. — Hỏi tại 16 B, Phố Citadelle. 6.016

Xe ô-tô

(Automobiles)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Xe Panhard, 10 mã-lực 5 chỗ ngồi, bánh xe còn mới, xe chạy thực khỏe, giá 1000$.

Xe Peugeot, 5 mã-lực, 2 chỗ ngồi, kiểu mới, máy thực tốt, giá 700$. Giá tiền dần cũng được. Xem xe và muốn đi thử, hỏi tại số 53, phố hàng Trống, Hanoi. 6.017

Vì về Pháp nên muốn bán xe Citroën 10 mã-lực, tốt lắm.

Hỏi tại nhà máy rượu, phố Lò-Đúc. 6.020

Xe đạp, xe mô-tô

(Vélos, motos)

Muốn bán một cái xe Moto marque Guôme Bhôm 5 C. V. mới mua được 2 tháng rưỡi và một cái side car kèm bên cạnh mua sau xe một tháng.

Cả xe và side-car còn mới. Ai muốn mua xin viết thơ hỏi M. Nguyễn-mai-Kha, secrétaire Travaux publics, Vinh-yên. 6.022

Đồ đạc

(Mobiliers)

Vì đi xa mà bán các thứ đồ đạc. Hỏi ở số 4 bis, Rue Nouvelle. 6.021

Súng và chó săn

(Armes)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Tôi có con chó Lao, lông dài và vện, hình như con sư-tử, tên gọi là Lion, sợ pháo lắc đi mất. Nó lạc vào nhà ông bà nào, cho biết, tôi xin chuộc.

N° 55, Hàng Bẩy (Rue Duvillier). 6.018

Sách vở

(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đăng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đông-cổ tăng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.800

Muốn mua:

(On achète)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Tem vỡ

(Timbres)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán 5.802

MUỐN BÁN:

Một cái trại tư, ở trong thành-phố Hà-đông, gần chợ, rất sầm-uất mát-mẻ; có một cái lầu-đài đẹp-đẽ, một cái vườn hoa-quả tươi-tốt; một khu ruộng. Rất xứng cho một nhà đại-phú Annam hay Khách.

Hỏi ông GRENÉS, ở số 3, boulevard Jauréguiberry, Hanoi. 5 930

LẠC NGƯỜI

Tôi có một người nhà tên là Bồn, tên chữ là Đỗ-tương-Thân, 42 tuổi, người nho nhỏ, khuôn mặt trái noan, trán rộng, da ngăm ngăm, răng đen, đầu hói tóc, đội khăn lượt chếp nếp trong mặc áo lót bằng lụa trắng, ngoài mặc áo trắng chùng và áo thâm vải Gi-Thịnh, mặc quần trắng, đi chân không, người làng Cổ-am, huyện Vĩnh-Bảo, tỉnh Hải-dương, hiện có cửa hàng bán thuốc lào ở huyện Thanh-oai (Hà-đông).

Hôm 14 tháng chạp năm ngoái có về làng mua thuốc, không biết vì phải thuốc mê hay ai đánh phấn, hàng hóa và tiền nong chưa mang đi, mà trưa hôm 16 tháng ấy tự-nhiên đi mất. Tôi đã cho người đi tìm khắp nơi nhưng không thấy đâu cả.

Vậy nếu các ông các bà thấy người ấy hiện bây giờ ở đâu thì làm ơn gửi thơ về cho tôi biết tôi sẽ xin hậu tạ.

Đào-văn-Vạn

Village de Cổ-Am

Canton de Đông-Am

Huyện de Vĩnh-Bảo, à Hâidương

6 018

TÂY-DU

NGUYỄN-BÁ-TRỰC dịch thuật

Mọi người khe-sẽ, đều khiếp đảm kinh hồn, không ai dám đến gần. Bấy giờ có mấy vị triều thần nhà-trực can-gián như Tân-mộn công và Hồ kinh đức chạy đến bên cạnh tiên-sang mà tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Bệ-hạ có điều gì chưa được như ý, xin cứ phán bảo cho thần-tăng được biết, chớ nên lông-thần tán-quấy mà khiến hoàng-quyền đến phải khiếp sợ.

Ngày trung nói:

— Đó là thanh-thương đã hoàn-hồn sống lại, xin chớ nói càn như thế. Mau mau lấy khí-cụ đến đây mà mở nắp tê-sang ra.

Khi mở nắp tê-sang ra thì quả-nhiên thấy Đường Thái-tôn ngồi nhỏm dậy mà kêu rằng:

— Cứ ai cứu ta khỏng, tôi ta chết đuối!

Bọn Tử mậu công xem lại nàng đỡ mà tâu rằng:

— Bệ-hạ lại dùng! Thần đã gắng đến ở tay hộ-giả xin bệ-hạ chớ sợ!

Bấy giờ Đường Thái-tôn mới mở mắt nhìn mà bảo rằng:

— Ta từng trải bao nhiêu sự đau khổ. Vừa thoát khỏi cái nạn áo quế ở âm-phủ, lại gặp phải cái nạn thủy-tai!

Các quan triều thần tâu rằng:

— Chẳng hay lại sao bệ-hạ lại nói là gặp phải cái nạn thủy-tai?

Đường Thái tôn nói:

— Ta đang cưỡi ngựa đi đến bên bờ sông Vị-thủy, cùng xem hai con cá chép vàng lượn vòng ở dưới sóng thì bị Côn thái-sự lôi giấy ta xuống nước, suýt nữa chết đuối.

Ngụy trung nói:

— Bệ-hạ vốn bấy sẵn qui-khí, nên mau mau triệu Thái-y quan vào để bốc thuốc.

Thái-y quan đang bái tâu « An thần định phách », Đường Thái tôn nằng luôn mấy tiếng, bấy giờ mới bình-phục như thường. Thế là Đường Thái-tôn đã chết đi trong ba ngày ba đêm, lại trở về làm vua ở dương-thế.

Hôm ấy trời đã chiều tối, các quan triều-thần rước Đường Thái tôn về cung yên nghỉ rồi cùng nhau giải tán. Sáng hôm sau, các quan lại bố tăng-phục, mặc triều-phục, ai nấy đều ăn là thao đỏ, vào ứng-hậu ở ngoài triều-môn.

Đường Thái tôn tỉnh dậy một đêm, tinh-thần lại được minh mẫn, mở mắt nhìn mà bảo rằng:

— Ta đang cưỡi ngựa đi đến bên bờ sông Vị-thủy, cùng xem hai con cá chép vàng lượn vòng ở dưới sóng thì bị Côn thái-sự lôi giấy ta xuống nước, suýt nữa chết đuối.

Bỗng thấy bọn Tử-thế-tích và Ngụy-trung ở tả-hạn, cùng bọn An khánh-sơn và Hồ-kinh-đức ở hữu-ban đều qui xuống mà tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Hôm trước bệ-hạ ngồi đi trong mấy ngày, ai đang hay có thấy những gì, xin bệ-hạ phán bảo cho thần-đẳng được biết.

Đường Thái-tôn đem việc đi chơi đến phố và việc hoàn-hồn thuật hết đầu đuôi một lượt cho các quan triều-thần cùng nghe. Đường Thái-tôn lại phán rằng:

— Khi ta cho đến Thập điện Diêm-vương ra về, có hồn lại thấy nào cũng xin sai người đem qua-quả xuống ta. Ta thấy ở dưới âm-phủ bao nhiêu những kẻ bất-trung bất-hiếu gian-dâm khi-trá, đang thiên-sầu điên và tân-hại sát sinh, vân vân, đều phải chịu những thứ khổ-hình như năm hàn chăng, bỏ vạc dầu, hoặc đem mọi gan mổ ruột, hoặc lấy kim đâm lưỡi, ngày thường-ăn ấy không biết tuổi nào mà kể cho cùng. Khi ta đi đến Ngũ-tế thành, lại có vô số oan-hồn chạy ra ngăn đón, bắt ta phải đền mạng. May nhờ có Thái phán quan làm hộ-điện, cho quan vãn về triều thần vào làm lễ triều-hạ. Khi làm lễ triều hạ xong, Đường Thái-tôn truyền chỉ cho các quan ai có việc gì thì được vào triều-tấu.

Bỗng thấy bọn Tử-thế-tích và Ngụy-trung ở tả-ban, cùng bọn An khánh-sơn và Hồ-kinh-đức ở hữu-ban đều qui xuống mà tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Hôm trước bệ-hạ ngồi đi trong mấy ngày, ai đang hay có thấy những gì, xin bệ-hạ phán bảo cho thần-đẳng được biết.

Đường Thái-tôn đem việc đi chơi đến phố và việc hoàn-hồn thuật hết đầu đuôi một lượt cho các quan triều-thần cùng nghe. Đường Thái-tôn lại phán rằng:

*— Khi ta cho đến Thập điện Diêm-vương ra về, có hồn lại thấy nào cũng xin sai người đem qua-quả xuống ta. Ta thấy ở dưới âm-phủ bao nhiêu những kẻ bất-trung bất-hiếu gian-dâm khi-trá, đang thiên-sầu điên và tân-hại sát sinh, vân vân, đều phải chịu những thứ khổ-hình như năm hàn chăng, bỏ vạc dầu, hoặc đem mọi gan mổ ruột, hoặc lấy kim đâm lưỡi, ngày thường

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

... Quant au couvent, sa reconnaissance pour Fauchelevent fut grande. Fauchelevent devint le meilleur des serviteurs et le plus précieux des jardiniers. A la plus prochaine visite de l'archevêque, le prieure conta la chose à sa grandeur, en s'en confessant un peu et en s'en vantant aussi. L'archevêque, au sortir du couvent, en parla, avec applaudissement et tout bas, à M. de Latil, confesseur de Monsieur, plus tard archevêque de Reims et cardinal. L'admiration pour Fauchelevent fit du chemin, car elle alla à Rome. Nous avons en sous les yeux un billet adressé par le pape régnant alors, Léon XII, à un de ses parents, monsignor dans la nonciature de Paris, et nommé comme lui Della Genga ! on y lit ces lignes : « Il paraît qu'il y a dans un couvent de « Paris un jardinier excellent, qui est un saint « homme, appelé Fauvan. » Rien de tout ce triomphe ne parvint jusqu'à Fauchelevent dans sa baraque ; il continua de greffer, de sarcler, et de couvrir ses melonnières, sans être au fait de son excellence et de sa sainteté. Il ne se doute pas plus de sa gloire que ne s'en doute un bœuf de Durham ou de Surrey dont le portrait est publié dans l'*Illustrated London News* avec cette inscription : *Bœuf qui a remporté le prix au concours des bêtes à cornes.*

IX

Clôture

Cosette au couvent continua de se taire.

Cosette se croyait tout naturellement la fille de Jean Valjean. Du reste, ne sachant rien, elle ne pouvait rien dire, et puis, dans tous les cas, elle n'aurait rien dit. Nous venons de le faire remarquer, rien ne dresse les enfants au silence comme le malheur. Cosette avait tant souffert qu'elle craignait tout, même de parler, même de respirer. Une parole avait si souvent fait crouler sur elle une avalanche ! A peine commença-t-il elle à se rassurer depuis qu'elle était à Jean Valjean. Elle s'habitua assez vite au couvent. Seulement elle regrettait Catherine, mais elle n'osait pas le dire. Une fois pourtant elle dit à Jean Valjean : — Père si j'avais su, je l'aurais emmenée.

Cosette, en devenant pensionnaire du couvent, dut prendre l'habit des élèves de la maison. Jean Valjean obtint qu'on lui remît les vêtements qu'elle dépouillait. C'était ce même habillement de deuil qu'il lui avait fait revêtir lorsqu'elle avait quitté la gargote Thénardier. Il n'était pas encore très usé. Jean Valjean enferma ces nippes, plus les bas de laine et les souliers, avec force camphre et tous les aromates dont abondent les couvents, dans une petite valise qu'il trouva moyen de se procurer. Il mit cette valise sur une chaise près de son lit, et il en avait toujours la clef sur lui. — Père, lui demanda un jour Cosette, qu'est ce que c'est donc que cette boîte là qui sent si bon ?

Le père Fauchelevent, outre cette gloire que nous venons de raconter et qu'il ignora, fut récompensé de sa bonne action ! d'abord il en fut heureux ! puis il eut beaucoup moins de besogne, la partagean. Enfin, comme il aimait beaucoup le tabac, il trouvait à la présence de M. Madeleine cet avantage qu'il prenait trois fois plus de tabac que par le passé, et d'une manière infiniment plus voluptueuse, attendu que M. Madeleine le lui payait.

Les religieuses n'adoptèrent point ce nom d'Ultime ! elles appelèrent Jean Valjean *l'autre Fauvent.*

Si ces saintes filles avaient eu quelque chose du regard de Javert, elles auraient pu fuir par remarquer que, lorsqu'il y avait quelque course à faire au dehors pour l'entretien du jardin, c'était toujours l'aîné Fauchelevent, le vieux, l'infirme, le bancal, qui sortait, et jamais l'autre ! mais, soit que les yeux toujours fixés sur Dieu ne sachent pas espionner, soit qu'elles fussent, de préférence, occupées à se guetter entre elles, elles n'y firent point attention.

Du reste bien en prit à Jean Valjean de se tenir coi et de ne pas bouger. Javert observe le quartier plus d'un grand mois.

Ce couvent était pour Jean Valjean comme une île entourée de gouffres. Ces quatre murs étaient désormais le monde pour lui. Il y voyait le ciel assez pour être serein et Cosette assez pour être heureux.

Une vie très douce recommença pour lui.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

XÃ-HỘI TIỂU-THUYẾT, của ông Victor Hugo ©

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

...Về phần nhà-dòng thì vì việc ấy mà cảm-ân lão *Fauchelevent* lắm lắm. Lão bỗng nên bậc nghĩa-bộc hơn cả, cho vào hạng làm-vườn có giá-trị hơn cả. Cách ít lâu nhân đức Thái-giám-mục đi kinh-lí qua đó, bà cai-dòng đem chuyện ra trình-bầy, phần để thú-tội và ăn-năn thì ít, mà phần để tán-công với giáo-hội thì nhiều. Đức Thái-giám-mục từ đó đi ra thì thân-hành ngay đến nhà ông *de Latil*, là thầy-cả coi việc giảng tội cho Đức-ông Hoàng-đệ, ông này sau làm Thái-giám-mục ở *Reims*, rồi lên đến chức hồng-ỷ giáo-chủ, ngài vừa nói vừa khen, nhưng mà nói thầm-thì cho kín chuyện. Những tiếng khen *Fauchelevent* đó về sau mỗi ngày một đi xa, sang cho đến thành La-mã. Trước-giả đã từng được xem một đạo thánh-chỉ của Đức Giáo-hoàng thời ấy là Lê-ông thứ mười-hai, chỉ ấy gửi cho một người trong tôn-phái của ngài, làm tham-nghị ở giáo-hoàng sứ-bộ tại *Ba-lê*, cũng đội một tên họ với Đức Giáo-hoàng *Della Genga*; trong thánh-chỉ có một câu nói rằng: « Trẫm nghe tin ở một nhà-dòng kia tại *Ba-lê* có một tên làm-vườn giỏi lắm, mà lại là một người rất đạo đức, tên là *Fauvan.* » Bấy nhiêu vinh-quang rực-rỡ mà chẳng có mấy nào lọt được đến tai lão *Fauchelevent* ở trong cái xó vườn của lão. Lão vẫn cứ chắp, ghép, vun, trồng, ủ gốc dưa thơm, chẳng được hay chút-đỉnh nào rằng tài mình đã lớn, đức mình lại dầy. Thì ra lão không ngờ mình được hiển-danh, cũng như là con bò xứ *Durham* hoặc xứ *Surrey* mà được có hình ảnh in trong tập họa-báo *Illustrated London News* tại Luân-đôn, dưới ảnh lại có đề câu: « *Đây là con bò được giải nhất trong cuộc thi những giống vật có sừng* » thì con bò ấy nào có biết vinh-hiển của mình như thế.

IX

Rào cho kín

Con *Cosette* vào nhà-dòng ở rồi vẫn còn ngậm miệng.

Con *Cosette* thật-thà mà nghĩ mình là con gái của *Jean Valjean*. Vả lại nó không biết gì hết, thì còn nói gì được nữa. Mà dẫu nó có biết gì chăng nữa nó cũng không nói. Ở tiền-văn, trước-giả vừa mới xin độc-giả chú ý, không cái gì luyện-tập cho con trẻ biết ngậm miệng hơn là cái vận-nạn. Con *Cosette* đã trải bao nhiêu nỗi sầu-khổ đau-đớn, đến nỗi thành ra cái gì nó cũng sợ, sợ cả nói, sợ cả thở. Số là đã nhiều phen, chỉ một lời nói đủ làm cho long trời lở đất xuống đầu con bé rồi ! Từ khi nó được vào tay *Jean Valjean*, nó mới gọi là được yên thân một chút mà thôi. Nó tập cho quen những thói nhà-dòng cũng không bao lâu thành nếp. Duy nó vẫn còn nhớ *Catherine*, nhưng mà nó không dám nói ra. Chỉ một lần nó than-thở với *Jean Valjean* rằng: — Cha ơi, nếu con biết trước thì con bế cả nó đi.

Cosette được vào chăm lưu học-sinh trong nhà-dòng, thì lại phải bận xống-áo riêng của nhà-dòng. *Jean Valjean* xin được phép giữ những xống-áo cũ của con bé bà. Chính là cái bộ xống-áo tang mà ông đã sắm chỗ nó khi nó từ cái hàng cơm của vợ chồng nhà *Thénardier* mà ra đi. Xống-áo ấy cũng chưa cũ bạc gì lắm. *Jean Valjean* vo cả lại làm một mớ, cùng với đôi bít-tất lông cừu và đôi giầy, rồi kiếm đâu được một cái va-lít nhỏ, bỏ cả vào đó, lấy long-não với những thuốc thơm là những thứ các nhà-dòng thường hay chứa nhiều, mà ướp vào nữa. Va-lít ấy ông để lên một cái ghế bên giường nằm, luôn-luôn giữ lấy thìa-khóa. Một ngày kia con *Cosette* hỏi ông rằng: — Cha ơi, cái hộp này là cái hộp gì mà thơm như thế ?

Lão *Fauchelevent* thì ngoại-giả cái cuộc vinh-hiển mà ta đã nói trên kia rồi, vả lại là một cuộc vinh-hiển lão không được biết, lão lại còn được hưởng-thụ nhiều quả phúc khác nữa. Trước hết từ đó lão được mãn lòng thỏa chí; sau nữa công-việc có người làm đỡ một nửa cũng hóa ra nhẹ. Sau cùng nữa, tính lão vốn ưa hút thuốc lắm, từ khi có ông *Madeleine* thì được hết gấp ba lần khi trước, mà hút thuốc, tiền đã có ông *Madeleine* trả, thì đáng ngon một lại hóa ngon mười.

Các bà phước không công-nhận cho cái tên *Ultime* mà đã khai ra rồi đó. Các bà cứ gọi *Jean Valjean* là lão *Fauvent* kia.

Giả-sử các bà đạo-đức ấy mà lại có được ít nhiều cái con mắt của gã *Javert*, thì chắc các bà cũng phải để ý một điều rằng khi có việc gì phải đi ra ngoài đường, bao giờ cũng cứ thấy lão *Fauvent* anh, tuy già, tàn-tật, chân đi khập-khiễng mà cũng phải đi, chứ lão *Fauvent* em thì không đi đâu bao giờ cả. Cũng may mà, hoặc giả tại những con mắt luôn-luôn ngẳng lên chiêm-ngưỡng Thiên-chúa, cho nên không biết dòm-dỏ người ta; hoặc nữa là tại các bà còn mải dòm-dỏ lẫn nhau mà không để ý gì đến kẻ khác.

Vả *Jean Valjean* ở là trong vườn là khôn hồn lắm. Bởi vì thằng *Javert* nó cón rình xóm ấy trong hơn một tháng trời mới thôi.

Đối với *Jean Valjean* thì cái nhà-dòng ấy khác nào như một cái cù-lao xung-quanh kín những rực sâu hang thẳm. Bốn bức tường vây quanh đó, từ đây là cả thế-giới cho một mình ông. Ngẩng cổ lên thì nom thấy đã trời mà tươi vẻ mặt, nhìn quanh mình thì nom thấy đã con *Cosette* để mà hưởng cuộc gia-đình hạnh-phúc.

Từ đấy ông lại được biết một cuộc sinh-hoạt rất êm-ái,

(Các nữa)

Những bài từ đầu, đã in thành sách Quyển, mỗi bên chữ Pháp, mỗi bên quốc-văn, bán giá như sau này :

Phần thứ nhất.	Quyển I	223 trang, bán.	0 $ 50	Ở xa phải trả thêm tiền cước, mỗi quyển. . . 0$20
	— II	203 —	0 45	
	— III và IV	159 —	0 35	
	— V và VI	243 —	0 45	
	— VII và VIII	314 —	0 65	Cả bảy quyển gửi làm một gói. . . . 0,70
Phần thứ hai.	Quyển I	213 —	0 45	
	— II và III	257 —	0 50	

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Chứng bệnh hàn

(Tiếp theo)

Sao không biết suy rằng : hễ bỏ tiêu là âm huyết, tân dịch khô, âm không đặt ra hơi nóng, cho nên không có bệnh nóng. Vậy thầy dương để phát hãn, chỉ bằng tư thấy cho được sinh tân. Nhiệt khí tiêu là phát dương, chân âm hư, tỏa không giữ lại nguồn, cho nên dương nhiệt xiết-tỉnh, vậy tả hòa để giải nhiệt, ch bằng tư âm cho được liễm hồi; Hàn là thiếu tập, là bởi nguyên dương trung khí hư, tráng nguyên dương, mới có thể tên ngoại hàn; — Cảm nhiệt vững lại, là bởi tỉ vị tinh khí hư, bổ tỉ vị mới có thể thoái dư nhiệt.

Nay các nhà làm thuốc không xét gì đến hư thực cả, động thấy phát nhiệt, là dùng phương lễ công tán, thành thử ra tà khí chưa khu trục được, mà chính khí đã thụ thương. Đó mới thật là một cảm nhiễu ! (thương hàn vô hồ pháp) làm hại không biết gia tăng.

Tự đời ông Trọng-Cảnh giở lại cho đến bây giờ, các bậc hiền thiết bàn bạc càng rộng bao nhiêu, kẻ hậu học càng thêm rối loạn, bởi vậy ông Đào-tiềm có câu rằng: (hễ được yên nước, thì dễ như nhặt hạt cải, không thì càng xem lắm sinh lợi càng phiền toái, khác nào vượt bể mà hồi thăm chỗ bến đò) ý là bào phương mạnh chứng luận, phe nào cũng vậy, cốt lấy lý đoán, cho được thông liền mà thôi.

Thương hàn ngộ dược thương nhân

Tà còn ở bề ngoài (chân lông thớ thịt) tấu thì khỏi, hạ thì chết, vì hạ thì tung phá hư, ngoại tà thừa hư lẫn vào mà làm hại. Tà đã nhập lý, hạ thì khỏi, vì nhiệt khí tiết ra ngoài, tân thì chết, vì làm cho tân dịch bác kiệt.

Tuyến đáng dùng phương tiêu thì hễ hòa giải, mà dùng phương thăng khí, thì gây ra chứng bệnh phát nhiệt phát hoàng mà chết.

Chứng hậu kiêm trúng nhiệt, mà dùng phương tễ tân tư thì chết.

Bệnh do thận kinh hư hàn, bức bách xung bức lên, mà tả, phiền táo, mình mẩy hơi nóng, miệng khát mà uống nước thì lại nôn ra, hoặc ăn nghịch (ăn là rên có tiếng), hoặc khí đoản (thở như người hết hơi), hoặc cảnh thanh, (tiếng nói ran cầy), hoặc yết thống, (đau cuống họng thở), đại tiện hoặc bế hoặc lợi, tiểu tiện hơi vàng tự bế dương chứng, nên ẩn sai, mà dùng phương tễ hàn lương thì chết.

Bệnh nóng sốt do âm chứng, mặt đỏ, chân lạnh, phiền táo, (ay xét chân ngoài), kinh mạch xác đại vô lực, Vậy phải cấp dụng bài ngũ tích tán gia giảm, và cho uống nước, nếu nhận sai mà dùng phương tễ hàn lương, thì chết.

Bệnh hồi đã ra nhiều, mà lại thanh giải cho lại tiểu tiện thì chết.

Chứng hậu thuộc kinh dương minh, trào nhiệt, (sơn sốt như nước triều), bỗ hồi ra nhiều, tiểu tiện đoản thì lên mà lại khai lợi, thì đàm ra khát, xuyễn thở đồng lên mà chết.

Bệnh do thấp nhiệt, mà tân hãn thì chết.

Người bị bệnh lấy làm nóng bức dứt, phiền táo, khó chịu mà người ngoài rờ vào thật thì không nóng, đó là hư hỏa phù việt, nếu dùng phương tễ hàn lương thì chết.

Thương hàn trị pháp bổ di

1. Trị thương hàn không tán bỗ khí, vì tà khí ở trong kinh lạc, nguyên đã chứng nhiệt nên bổ ích, thì đọa khí càng thịnh, mà gây nên chứng bệnh nguy hiểm.

2. Chứng hậu thương hàn, tinh thần dần hôn loạn, (mê cuồng không biết gì cả), mà tiểu đại vẫn thông, thì là âm khí chưa tuyệt, thì còn chữa được.

3. Thương hàn, không nghĩ gì đến sự ăn uống, nhiệt thiết dùng dùng những phương tiêu tán kiện vị, (vì sợ nhiệt độc thêm lên), sẽ sinh trị bệnh, bệnh lui thì tự khắc đói ăn.

4. Thương hàn truyền nhiễm, (ôn-dịch) phần nhiều thuộc hậu nguyên hư chứng, vì trong nhà có người bị bệnh, thì ngày đêm lo sợ, không ăn, không ngủ được, thành ra khí kết, và lúc nào cũng lần vào người đau, bệnh khí lọt vào miệng, vào mũi, mà truyền nhiễm, tà nên thanh, dương minh (vị), thư nhất chộ làm chủ, nếu chứng bệnh biết rõ, mà nhận sai cho làm hiểu đó, thì nguy khốn lắm.

5. Chứng thương hàn hư nhiệt xi thịnh, là bởi tân dịch trong con vị khô ráo, thì phải dùng hàn tế, là những thứ thuốc khí vị cam hàn, mà bổ tăng cho nhỏ, cho uống luôn, (một ngày, một đêm chứng đã xin lắm), cho được thấm thấu dần, thì nhiệt tà giải mà nguyên khí vượng.

(Lẽ đó cũng như người đói đã lâu, lất phất cho ăn dần dần từ một thói, nếu cho ăn no quá ngay, thì tỉ vị yếu, không tiêu hóa được, tất sinh đầy bụng tiết tả).

6. Thương hàn tự lợi (lại tiện tả), thì phải phân biệt dương chứng âm chứng mà điều trị; thư tự lợi mà không nóng sốt, chân tay ấm, là chứng bệnh thuộc kinh hãi âm, tự lợi mà nóng sốt là chứng dương. Là chứng bệnh thuộc kinh thuộc âm; tự lợi mà nóng sốt là dương chứng. Cả âm chứng, dương chứng, nhất thiết không được dùng những phương thuốc ôn bổ, hoặc phương thuốc chỉ tả.

7. Nhân cảm trên hở bụng, cảm thấp khí của giời đất, mà đầy bụng, thì nên táo thấp tiêu trung, chứ không được hạ vì hạ thì tấp khí hạ hành (chịt xuống), mà hãn sinh chứng lị, lâu thành ra tiết lị, (tiết lị là lị ngũ sắc, chữ ngũ ấy vẫn là lạc dịch chứ hạ) chân tay lạnh quyết, và đói mỏi, tinh thần hôn quyện, tiết tả vô độ, xích mạch và thốn mạch trầm vi, gọi là chứng vong dương, (tả lỏng con thì gọi là mạn tả).

8. Thương hàn truyền nhiễm, trừ ra âm chứng không kể, còn dương chứng, thì kiêm chứng hậu kinh dương minh cả, vì thể dương minh đại tràng thì thông với phế, cũng khai khiếu lên miệng; tiểu dương minh vị thì thông với tỉ, cũng khai khiếu lên miệng, mà tà khí truyền nhiễm, thì theo khí ngược, tà khí thở mà lại vào miệng vào mũi.

Thương hàn dụng dược đại pháp

Giải biểu dùng mà không phải có thông hoạch.

Thổ lâm dùng qua đều phải có điều sị.

Khu thực nhiệt dùng đại hoàng phải có chỉ thực.

Ôn kinh dùng phụ tử phải có can khương.

Hành khí lạc phải tứ lịch khương chấp.

Thông bí kết phải một đạo tạo giáp

Chỉ hà thổ phải hàn hạ khương trị)

Chỉ hư phiền phải nhân sâm trúc diệp.

Hòa giải biểu lý phải sài hồ thang.

Thông lợi tiểu tiện phải ngũ linh tán.

Tiêu khát gia cam phải thiên hoa phấn cát căn.

Sinh mạch bổ nguyên phải nhân sâm mạch môn ngũ vị.

Chỉ thổ, nôn, phải tô giáp địa hoàng

Phá ứ huyết phải đào nhân thừa khí.

Thực bế tiểu tiện phải hoàng kỳ quế chi.

Trợ tỉ khử thấp phải phục linh bạch truật.

Khử tà (chợt) phải nhân trần.

Chỉ cuồng phải đại tiểu thừa khí;

Trừ bí mãn phải chỉ thực kết cảnh.

Khai kết tung phải bài hàm hung.

Trị cảm mạo phải bài khương hoạt

Trừ xuân ôn phải nhân sâm bại độc

Trị âm quyết phải bài tứ nghịch.

Hóa ban phải bài nhân sâm bạch hổ.

Trị vựng quyết phải bài lý trung ô mai.

Trị ẩu phải ma hoàng quế chi.

Trị hàn tà (tà) phải khương phụ.

Khử thực nhiệt phải đại sài hồ.

Toái âm tà thì tính ghét hàn thấp, cho nên táo thấp phải can khương bạch truật. Thiếu âm thận thấy tính ghét hàn táo, cho nên ôn nhuận phải đăng phụ tử. Quyết âm can mạc tàng huyết vinh sâu, cho nên tư dưỡng phải thực được cam thảo

Đó là phép thường như vậy, còn như làm cơ động ẩn nhi ở như người

Thương hàn dụng dược tương phối hợp nghi

Ma hoàng có quế chi mới phát hãn

Thực được có quế chi mới ôn hãn.

Hoàng kỳ có bạch truật mới chỉ hư hãn.

Phòng phong có khương hoạt mới kiện phong.

Thương truật có khương hoạt mới chỉ thấp thống.

Sài hồ có hoàng cầm mới giải nhiệt

Phụ tử có can khương mới giải hàn

Khương hoạt có xuyên khung mới khử huyết tán.

Thiên ma có xuyên khung mới khỏi huyễn vựng.

Can khương có thiên hoa phấn mới chỉ tiểu khát.

Thanh cao có chi mẫu mới chỉ khát

Hương nhu có biển đậu mới tiêu thử.

Liên kiều có hoàng cầm mới tiêu độc.

Tang bì có tô tử mới chỉ xuyễn thở

Hạnh nhân có ngũ vị mới chỉ hãn (tên nước dãi).

Đình hương có thị đế đình hương mới chỉ ách nghịch.

Bán hạ có can khương mới chỉ ẩu.

Bán hạ có khương chấp mới tiêu đàm.

Bối mẫu có qua lâu mới long đàm

Cát cánh có tử tô mới tán khí huyết.

Cố thực có hoàng liên mới tiêu hạ bí.

Chỉ xác có cát cánh mới khoan trung.

Cố mẫu hoàng bá có sơn chi mới đáng hỏa.

Tiểu sa có toàn táo mới an thần.

Bạch truật có hoàng cầm mới an thai.

Bạch truật có trần bì mới bổ tỉ.

Nhân sâm có mạch môn ngũ vị mới sinh thận thủy.

Thương truật có hương phụ mới khai uất.

Hậu phác có phác tiêu mới tiêu trướng

Sơn chi có thảo quả mới tiêu nhục tích.

Tiền khúc có mạch nha mới tiêu thực.

Ô mai có cát căn mới tiêu tửu tích

Sa nhân có chỉ xác mới khoan trung

Mộc hương có hương chấp mới tán khí.

Ô dược có hương phụ mới thuận khí.

Hoàng kỳ có phụ tử mới bổ dương

Chi mẫu hoàng bá có đương qui mới bổ âm.

Sinh địa có đương qui mới sinh huyết.

Mạc tàn mài với nước ngó sen thì chỉ huyết.

Hàng hoa có đương qui mới hoạt huyết.

Qui vĩ có đào nhân mới phá huyết

Đại hoàng có phác tiêu mới nhuận hạ.

Tạo giáp có xạ hương mới thông khiếu.

Khu tử có nhục quế mới chỉ khát.

Mộc hương có binh lang mới khỏi lị.

Trạch tả có chư linh mới lợi thấy.

Trạch tả có bạch truật mới thẩm thấp.

Thược dược có cam thảo, mới chữa khỏi bệnh hư phát thống.

Ngô thù có hương ương, mới chữa khỏi bệnh hư phát thống.

Nhũ hương có một dược mới chữa khỏi bệnh phát thống.

Gỗ tô có thanh bì mới chữa khỏi bệnh hiếp thống.

(Các nữa) Phùng-năng-Tĩnh

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Đến ngày 14 février 1927 hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng :

1°) Việc xây chuồng lợn, chuồng bò và xây tường chung quanh nhà sát sinh ở Thái-nguyên.

Việc làm đáng	34.0482
Ký quỹ tạm	50$00

2°) Xây tường tại trường Bảo-hộ Hanoi.

Việc làm đáng	1878$80
Ký quỹ tạm	80$00

Đến ngày 28 février 1927 hồi 16 giờ tại sở Công-chính sẽ đấu giá làm một cái nhà sát sinh ở Hà-Đông.

Việc làm đáng	11.952$28
Ký quỹ tạm	200$00

Ngày thứ tư 23 février hồi 15 giờ tại sở Thương-chính Hanoi và Saigon sẽ đấu giá mua 200.000 bao dây mới, và 4.000 cân sợi để đóng bao bao mới.

Điều lệ để tại phòng kế toán sở Thương-chính Haiphong.

Hoa Đào Trước gió

(NAM-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)

(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách dày non 300 trang. Giá bán 0$ 95 Cước phí 0$ 20. Mua buôn trừ 15 phần. Thư và Mandat xin gửi cho :

M. BÙI-XUÂN-HỌC

Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

ĐỒNG-HỒ
ĐIỆN TÂY
BỌC VÀNG
Máy Mĩ-nhân, 15 chân-kính, kim và bánh xe có mũi đồng-quang
GIÁ-KIỆN 5 NĂM
Giá..... 11$00
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HÀNỘI

Cải-lương
Hí-viện
Rạp hát mới
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Kính trình các quí khách biết rằng từ nay đến 20 tháng giêng ta bản hội diễn toàn những tích hát chèo cải-lương và chèo cổ rất hay và rất buồn cười nhất hạng để hiến các ngài những cuộc vui xuân rất thú vị.

Tối mồng 7 tết (8 Février 1927)
TÁI SINH DUYÊN
(Hồi xa kim tiền)
Chèo cải-lương

Tối mồng 8 ết (9 Février 1927)
TÁI SINH DUYÊN
(Mạnh-lệ-Quân họa tranh)
Chèo cải-lương

Ngày trong năm diễn hát hôi này đã được các quí-khách chiếu cố đến xem rất đông và ngợi khen soạn-giả khéo tả được nhiều trò vui và đặt nhiều giọng hát rất hay.

Tối mồng 9 tết (10 Février 1927)
TUẦN-TỰ ĐÀO HUẾ
Chèo cổ rất hay

Cuộc đánh ghen có cả vì rất tài tình! khác hẳn cuộc đánh ghen mà các ông các bà vẫn thường trông thấy.

MỘT QUYỂN SÁCH RẤT CÓ ÍCH :
"Dân quê nên biết"
của quan công-sứ BROSSIN tỉnh Ninh bình soạn

Trong sách này có đủ các điều thường thức cần dùng cho người làm dân
Bán giá bản : 1$00.

Agence d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
5, Rue Tronchet PARIS
9, 27, 33, Ludgate Hill, LONDRES

THAN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Hiện tôi chế thứ than được ở bản Tây phố: mang những mẫu đồng sau này : *Giấy gai tây đỏ khác hoa đồng 1$ cân (lúc trước gọi Bạch Xanh); gọi 2$00, bảo cổ bao mới. Đầu có cả.* Hiện tôi lại có bán các thứ *nước sơn; bẹp rượu vỡ đổi mới hiệu* « RDAC ». Khách dịp giá tiền bao rẻ sau, cho nên tôi mới được những tình cảng lớn nay vẫn lắm. So giá bấy giờ với mấy năm trước, thì hơi đắng sau là tôi 4$00, vậy bởi giá được cao nhiều thì sin hiểu cho qui-khách hết sẩy. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở hiệu tôi sẽ biết cho là ép thực, nhưng xin đừng ngại; bao nhiêu dịp nay chiếm ít cơ hội mà những mẫu đồng trên nay bán chạy lắm. Kính cáo.

Bố : LONG Sc, Rue des Pavillons Noirs (số 30, Phố Hàng Mã-Mây, Hanoi

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối mồng 7 tết (8 Février 1927)
KIM NHÂM
Chèo cổ rất hay
Buổi hát đặc biệt

Bản-hội mới dựng thành Nữ-ban Chèo. Tháng chạp năm ngoái đã khai diễn được quý-khách hoan nghênh lắm. Nhân buổi Tân-xuân các đào lái xin đưa tài để hiến các quý-khách một cuộc vui đích đáng.

Mấy điều khuyên về cách « đề-phòng bệnh đau mắt »

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi kể có đại hội đồng bàn về các chứng bệnh xư nóng lại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-lát ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có nhữ nhắ, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản hiệu đã đến tận quan đánh sư, mời nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc

COLLYRE JAUNE
selon formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon et Lacaze
có bằng bào-chế đệ nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kế-nghiệp
59, Rue Paul-Bert, Hanoi

POS ES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.

Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bồ thư rút ở giấy thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ bỏ vào hòm ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tin chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần nói điều gì xin cứ đến đấy lúc nào cũng có người chực tiếp.

Rượu hiệu DUBONNET
Rượu bổ và dưỡng lấp sức lực lại

Agents généraux en Indochine : CHARRIERE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
3027

PHÚ-THỌ

Một Hội-đua-ngựa. — Đến 12 và 13 tháng giêng ta tây, tức là ngày 13 và 14 Février, tại làng Hiền-quan sẽ mở hội to lắm.

Hội này là hội kỷ niệm bà Lý-thiện-Hoà là tỷ-tướng của hai bà Trưng thuở xưa, hồi năm thứ 38 trước Thiên-chúa giáng sinh, bà có theo Trưng-vương đánh đuổi quân Tàu để khôi phục giang sơn tổ quốc.

Khi hai bà Trưng bị thua trận, đâm đầu xuống hồ Lăng-bạc để tự tử, thì bà tỷ tướng ấy thay quyền cầm quân đánh quân Tàu rồi cứ lui mãi về tới Hiền-quan thì chết và an táng tại đấy.

Độ niên tới ngày hội, dân làng Hiền-quan có bày ra cuộc đánh phết y như cách chơi *Hockey* của người Anh, để kỷ niệm vị nữ-tướng ấy.

Các gai làng, cả ra làm hai đảng, phân địa giới rồi đánh phết, nhiều khi kịch liệt lắm. Có những người làng nói thì ai về đảng thắng thì suốt năm làm ăn được thịnh lợi lắm, còn như ai bất hạnh bị thương, hay mệnh một ở trên trận trường ấy thì chẳng không ngại gì, chỉ vào trong cầm cung đền thờ, lấy cái yếm của bà tỷ tướng mà xoa vào người và pưn ti rượu thờ vào là thương cũng khỏi mà hồi tỉnh lại. Bởi thế ai nấy vào đánh phết đều rất hăng.

Cũng vì cái tục đánh phết đó mà con gái ở đấy có tính thượng võ lắm, nhiều người đều mà làm linh được giỏi lắm vì thế.

Làng Hiền-quan ở về hữu-ngạn sông Hồng-hà, mà trên Phú-thọ một chặt. Bỉ ô-tô lên thì qua Phú-yên, Vinh-yên, Việt-trì và Phú-thọ (sang đò) là tới nơi; hay là lên Sơn-tây, qua bến đò Trung-hà, tới Hưng-hóa rồi đến Hiền-quan.

Bỉ xe hỏa thì ở Hanoi đi chuyến xe sớm chạy hồi 6 giờ 35, tới Phú-thọ hồi 10 giờ 13, rồi đi xe tay tới bến đò, sang đò là tới Hiền-quan.

Hồi 11 giờ sáng thì trước và 13, đúng 2 giờ chiều mới bắt đầu đánh phết.

Kẻ trộm như rươi, — Hồi hôm giờ đêm hôm mồng 2 tết một bọn kẻ trộm chừng 7, 8 đứa kéo nhau đến phố thứ nhất làng Cro du vào nhà Sáng-Nhượng lấy trộm xanh nhồi quần áo và lọn rồi đồ ở sau đình Phú-thọ chợ đi ăn trộm nữa. Nhưng may quá, đêm hôm ấy trưởng-phố thứ nhất Cao-du cùng gia-nhân chịu khó ngồi đình ở các đường thành ra quân trộm chịu chết bỏ đồ lại mà chạy thoát thân. Trưởng phố đánh trống được một thống bị trọng thương, bọn nó cũng nhau chạy được cả.

Đêm hôm mồng 2 chúng lấy được nhiều đồ mà trưởng phố lấy lại được cả. Trong thành tết các nơi không mấy nhà là không mất trộm, duy có làng Cao du là không có nhà nào bị. Ấy cũng là nhờ trong phố có nhiều người nhiệt tâm đi đi nhà bắt.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Một hội thể thao. — Ngày chủ-nhật 6 février các binh lính của đạo quân ở Huế và lính khố xanh có mở một hội thể thao rất vui, có quan khâm sứ d'Elloy, quan phụ-chánh thân-thần, quan viên trưởng cơ-mật, các quan thượng-thư cùng các quan Tây Nam đến xem rất đông. Trong khi mở hội có quyên được một số tiền khá lớn để giúp cho nhà bị lụt.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Bắt được tên đầu đảng bọn ăn cướp văn-minh. — Bọn ăn cướp dữ tợn này mới năm nay cướp phá làng Bông mới Biên-hòa, Thủ dầu một, ai nấy đều kinh-hồn táng đởm, là vì hễ bọn đó tới đến thì người phải chết mà của cũng không còn.

Nhờ có các ông Desfrancois Gérard Rossi và mấy thầy đội Dụ, Xô, Xuyên mười lồng lên trên rừng theo hồi chúng nó gần một tháng trường, nên lần lượt bắt được nay một tên, mai một tên, nhưng mà chưa bắt được tên chánh đầu đảng của chúng là tên Hương.

Nay đăng tin rằng mấy tay chức việc mật thám đã mới bắt được tên Hương đầu đảng và tên Cu và bắt được hai tay súng. Bắt được hai tên ăn cướp này cách Bình-triệu xa chừng hai cây số, ở tại đường Thủ-dầu-một.

Còn tên Đỏ là tên ăn cướp hôm nọ bị bắn tin nơi hẩy chuồi rồi chạy trốn, nay cũng bị bắt được rồi, nhưng mà cây súng của nó giấu đâu mất. Hỏi nó chưa chịu khai, lính còn đang tiếm mối mang, có ít ngày đây cây súng ấy cũng lôi ra.

Trong bọn này hãy còn hai tên đầu đảng lớn là tên Tiếm và tên Ký cả hai đều có súng ống giữ mình.

Nên hiện giờ mấy người chức việc sở mật thám của đảng tuy tìm mà bắt cho được mấy tên đầu đảng, chúng đó bịnh hẩy mới tuyệt.

Lạy vậy chẳng chưa chắc là trừ cho tuyệt là bọn nầy đứt đời tới bao khêu nổi lên.

Ngày nào làng tốt người biết hàm cái mối phá quấy thì chúng đó sẽ gian tham tàn bạo mới hết, mà Ngày đó là ngày không bao giờ có.

Thế thì chẳng chi tốt hơn là nhà nước nên lo làm sao trừ cái mối hại trước còn hay hơn là để có ăn cướp rồi lo bắt bước.

Làm ông thầy thuốc trị ngăn bịnh ngăn lành, không hằng ông thầy làm sao chẳng có bịnh cho mình trị thế mới hay hơn.

T. L. B.

GIA-ĐỊNH

Việc giết người tại nhà thương. — Mới rồi tại nhà thương Gia-định có mới xảy ra một vụ sát nhơn mà M. Nguyễn-Chả là người bị nạn.

Nguyễn đêm hôm thứ tư là 5 tháng trước làm en-ty ở nhà thương Langlô này trốn vào làm ở nhà thương Gia-định. Từ khi tên Sanh vào làm ở đó, vì nó làm biếng nhác thơ bởi nên các tay điều dưỡng thương phiền hà nó luôn.

Đến hồi 18 janvier đây nó bị quan lương-y Thạnh quở phạt nó về tội làm mất hai cái mùng tại nó nghi là M. Chả xui với M. Thạnh nên nó đem lòng oán giận M. Chả.

Khoan khi M. Chả đi điều, nó bèn cầm dao ép vô cổ tiêu đâm M. Chả mấy đầu rất nặng.

M. Chả ở nhà thương dưỡng bịnh đã mấy hôm nay. trên nhờ sở quan lương-y cứu chữa, dưới có các bạn điều dưỡng hết sức tiếng sôi, trông rằng một ngày một bớt thì đáng mừng cho M. Chả biết là bao nhiêu. Song, thanô ! Thương ôi chẳng ngày chẳng tối, đến 9 giờ sáng mai ngày 22 janvier 1927 thì M. Chả tắt hơi.

Toàn cả Người đời ai lại khỏi chết, song chết một cách đau đớn như M. Chả thật cũng thương tâm. Mong sao chánh-phủ riêng lòng nhân ái mà chăm tiếp cho gia quyến M. Chả và trong trị tên sát nhơn kia để lấy gương hề khác.

C. H. B.

TRÀ-VINH

Vụ sát nhơn. — Một vụ sát nhân rất gớm ghiếc đã xảy ra tại làng Hiếu-tử, tổng Nhị-long-thượng ngày 12 janvier 1927.

Nguyên hương-chủ Phan-đư-Khánh làng ấy làm ruộng tại Ô bà Kẹ », đêm 12 janvier đi giữ lúa người rượng và ba tên bạn. Hồi ba giờ khu a Phan-đư-Khánh bị người ta đánh cết.

Ba tên bạn đánh mõ chỉ hô lên, có ấu lúa bạn chạy xả Linh chạy tới trước sau rần dân sự và hương quan khám xét trong mình tử thi thì thấy cho 91 p. giấy thuế thân và ton chữ Tan ti cái. Làng sở tại đã báo thầy tại tỉnh Bến và ông quan Càng-long.

Sau có ông sở Tiêu-cầu đi (en tournée) nghe thiên hạ nói, ông bèn đi đến nhà việc Hiếu-tử hỏi hương quản đã ông đi đến tại sở lúa của ông chủ chết lấy ấn-kết (coquite) thì con trai của người chết là Phan-v-Tý có khai trước mặt ông sở rằng : « Nguyên đất của cha tôi mua đây là đất Ng. trung-Cang tục gọi là sở Cang mướn mẫu mỗi năm.

Nay cha tôi mới mướn mẫu một năm thứ nhất và cha tôi hồi còn sống thường nói rằng sở Cang của ông lấm vô vụ đất điền mướn gánh ». Thì ông sở bắt ba người bọn tra hỏi, chúng nó khai rằng không hay biết vì chúng nó mắc ngủ. Có hỏi, vậy mà sao bảy hay chín bảy chết ? Chúng nó trả lời : nghe mấy con bò nhảy và rống.

Ông sở mới bắt ba đứa ấy (là ba đứa Thổ) đem giam tại nhà việc Hiếu-tử và sai bắt luôn sở Cang cũng giam tại bót nhà ấy. Đến đó chừng 9 giờ ông Cò mới làm tờ gửi cho quan Bố-lý và chủ Tỉnh lên khám nghiệm rồi ra về. Lúc ra về thì gần 2 giờ rưỡi. Qua 3 giờ rưỡi quan thầy đi khám bịnh ở Mỹ-hòa về mới ghé lại nhà việc biểu đem tử thi xuống nhà mồ Trà-vinh.

Xe hơi chở tử thi xuống nhà mồ thì 5 giờ chiều, đã tan hầu, đó tử thi tại nhà mồ hết một đêm, qua ngày 14 Janvier đến 10 giờ rưỡi quan thầy mới khám xét. Con trai là Phan-văn-Tý, em ruột là Phan-văn-Trang, châu là Phan văn Tài, tấu lên xong đem về nhà để hai ngày rồi mới an táng.

Lúc quan thầy khám nghiệm thì tử thi bề sau lưng, vỡ ra hết, chân là lưng, bắt bầu vô hàn mới để vậy, hai tay cũng bị đánh bầm vập, mà trong bàn tay còn cầm một cái hộp quẹt bát hỏa, chân là đương ngồi mà kêu đây, đương cầm quẹt bị nó đã trước mặt trước, tế sắp rồi nó mới bắn vô sau lưng.

Ngày nào lão trí-tô có đến tên sở Cang cũng giữ lấm không bao ra nhà không chịu nói, Hỏi sao và nói tại 6 trên giờ lên không nghe. Ông có Tiêu cầu đến sở Cang và ba đứa thổ Ký và giam tại bót Tiêu cầu, Mà tối 7 giờ tối ông có lại tra hỏng sở Cang ra còn ba đứa bạn thì giải qua tòa Trà-vinh giam lại.

Còn chủ ông chủ Khánh tức bình làm đơn kêu hai vợ tôi, lôn cho một thám đi đó. Qua tới 25 janvier đó được người ta khai rằng sở Cang oan thì tướng giết, mới bắt được đứa khai của đứa giết đó tốt mất. Bởi vậy sở Cang mới bị hạ ngục.

Nhà kia nó mật thám tài hay. Vậy xin đăng bắt cho được thằng đó thì trên đó mới là hay nữa. Nghe nói sở Cang là một con sản độc tại miệt Ô-dăng. Nếu quả vậy tài nay tuần thời vì đâu thiên võng nang đào rồi.

T. L. B.

Bản-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố Liên-trì, số 43, Hà-nội
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)

Mới đến : Satin may áo, Nhung làm mũ giầy đàn-bà, bí-tất hảo-hạng, mùi xoa các thứ rất đẹp, v. v.

Trong dịp tết này, có giảm giá đi 15°/₀ về tất cả các thứ hàng mới.

成 HIỆU KIM-HOÀN 玉
NGỌC-THÀNH
161, Rue des Changeurs, Hanoi
Đủ các thứ đồ vàng bạc.
Gởi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân.

SIÊU-HOA
HỌA-KÍNH CÔNG TY
Téléphone : 598

Nhân dịp bản-hiệu chúng tôi đã gọn sang phố hàng Xe Điếu, số nhà 50, chúng tôi xin tính giá rất hạ trong một tháng kể từ 1er chp tới 30 tháng giêng tây này để gọi chút thịnh-tình đối với các quý-khách.

Vậy xin mời các quý-khách tạm dời gót ngọc lại xem, mới biết cho chúng tôi chế chuyên nghề chế tạo các thứ kính vẽ : « *nhận-nội, sơn thủy* » trông rất ngoạn-mục, gương soi, kính giấy, kính mỏng, gương cũ ma lại, và khung ảnh gỗ hoa đủ các kiểu chúng tôi lấy làm bần-hạnh vô cùng.

Siêu-hoa, công-ty
Kính cáo. 3070

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh nên dùng tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urojormine
Giá 1$30 một hộp

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh người đã rất hiệu.

Giá tiền : 1$00

Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh người da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền : 0$60
Bán tại hiệu Bào-chế
L. BLANC
51, phố Paul-Bert, Hanoi

GRAND ARRIVAGE !!!
Lits Hongkong (piliers carrés) en bois vrai doré et tous accessoires pour literie.
Glaces biseautées et unies toutes dimensions et formes pour armoires, miroirs pour magasins et bureaux.
TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
7 Rue du Chanvre Hanoi — Tél. n° 280.

Rượu bổ-đào :
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét vì so-sánh cho kỹ kẻo nhầm to !!!

● Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là cỏ giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ lâm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kế-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư từ báo này.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Văn Đường

Những ai yếu ống-phổi

Nếu biết bảo-hộ bộ máy hô-hấp, thì không sợ gì rét, mưa, xương. Bảo-hộ không phải là bận nhiều áo, hay là dùng những đồ bọc cổ, nhưng là làm cho ống phổi, và buồng phổi có những thuốc trừ-trùng bảo-hộ. Vậy thế mà chỉ có thuốc:

GOUDRON GUYOT

chính-hiệu là có thể thấm-thía vào bộ máy hô-hấp, mà bảo-hộ cho được chắc-chắn. Dùng thuốc ấy giữ được sự cảm, và bệnh ho, và trừ được các bệnh mới hay cũ, của bộ máy hô hấp. Có khi lại ngăn-ngừa được cả ho lao nữa.

Đòi lấy thứ GOUDRON GUYOT thực hiệu (nước, viên, hoặc bánh). Thứ nào cũng có giấy hiệu ba sắc, tím, xanh, đỏ, và đề tên hiệu Maison FRÈRE 19, Rue Jacob, PARIS. Chớ mua các thứ bắt chước làm giống thứ thuốc này.

Hiệu bảo-chế nào cũng có

RƯỢU PIPPERMINT

ĐỘI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu này uống mát khan tiếng và tiện.
Làm bằng đường tinh anh.

BÀ CHÚA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ

Pha lẫn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mẻ lắm. Hàng cất ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

3001

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, hoặc kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bảo-chế

CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

QUÀ BIẾU

KIM LƯU-Ý — KIM LƯU-Ý

CỦA HIỆU BẢO-CHẾ CHASSAGNE, 59, RUE PAUL BERT, HANOI

Nhân dịp tết nguyên-đán. — Kể từ ngày mùng mười cho đến 30 tháng giêng ta ai mua thuốc tới 0$50, ban-hiệu sẽ biếu một lọ nhỏ rượu bổ.

VIN TONIQUE RÉGÉNÉRATEUR
CỦA GIÁO-SƯ J. K. WATSON

là một thứ thuốc bổ rất mạnh nhất để trị các bệnh huyết-suy; đau gân, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng.

AI MUA THUỐC TỪ 2$00

trở lên, tuy theo món hàng mua nhiều ít, bản-hiệu sẽ biếu một lọ rượu mùi rất quý, hoặc một lọ nước hoa Piver, hoặc một con giao cọc Apollo, hoặc một lọ nước hoa thượng hạng của nhà Giraud hay nhà Moulinard.

NHỮNG CÁC QUÝ-KHÁCH Ở XA

gửi thư về mua hàng mà có gửi tiền đủ số hoặc suất soát thì cũng được phần biếu.

E. LAFON & R. LACAZE, Successeurs

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Vẻ đường lịch-sự và vẻ đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đăng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính-chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3014

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

Là sự hiệu nghiệm chắc chắng để thử theo cách bác học, thì có một mình dấu hiệu:

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OAN — LÀM HẾT HƠI ĐỘC ĐỊA — HẾT MÙI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OAN tinh-nghiệm thật, những là bịnh giác-trùi, thiên-tinh, tế-thấp, ôn dịch thu vật.

THIỆT HỮU ÍCH trong xứ thuộc địa, để dùng qua rửa ray nhà cửa khỏi độc-địa, sạch rày trong đồng bai, giết bụi lấy cho khỏi độ quá.

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG mà trừ bắc vật thu độc, trùng và, muỗi mòng, bọ chét, gián mối và nhiều-nhẹp.

Có một mình thứ dầu "CRESYL-JEYES" đặng trọn trừ hết hôi hám mà thôi.

NÊN CÙNG CÓI ĐỪNG CHỊU Xin bán nơi trong cả nhà hiệu "CRESYL-JEYES"

INJECTION PEYRARD

Thuốc thực hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ để trị bịnh đau-lậu mới bị hay là có đã lâu rồi

Trong 222 người A-Rập dùng thuốc nầy chỉ lành bịnh hết 221 người (Y theo lời phúc các lương-y ở Alger)

Bán cùng các nhà thuốc có danh.

Nhà Ba-chuông

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay ít kém huyết sinh ra rao phổi, làm cho hay ho nặt.

ẤY LÀ:

THUỐC NƯỚC & BỔ HUYẾT

MÁU BÔ 1$40

3001

CHẲNG MỐI CHẲNG MỘT LÀ TIỀN CHẲNG LỌT ĐI ĐÂU TẠU TRÂU MUA NHÀ VÌ TA TIẾT-KIỆM

Da vàng, da đỏ, da đen, gan gà, phớt chẳng bông, đen, nhẵn lì. Các hạng có mầu lâm ghi. Tiền nào thứ ấy giá thì chẳng sai. Giầy tây các kiểu bên ngoài Đúng chân, thợ khéo xem thời mới hay. Kỹ nghệ đương buổi ngày nay. Cạnh-tranh kịch-liệt so lay sánh tài. Hôm da oa-lit hợp thời. Hôm to hôm nhỏ bao ngoài Luân-đa. Công việc chắc chắn thôi tha. Ấy nên I ực-nghiệp nước-nhà văn-minh. Yên ngựa hàng tốt rành rành. Các thứ hàng khác tạo thành bằng da. Vừa tốt, vừa đẹp, vừa dai. Hàng da như thế mới là hàng da. Qui-khách thử đến xem qua Giang-thinh hàng Trống số nhà 1 tỉnh. Hanoi ở đấy đã đành. Lại còn Nam-định một ngành hiệu tốt. Đường Carreau số thứ 71. Cũng hàng da bày rẩy trong ngoài. Năm nay Hồ-cho mới rõ. Hiệu tôi vẫn giữ một mai nhân to Giá đặc h ệt tài chế ra Sang-trọng bền chặt đó da ta đáng. Mua buôn giá rẻ lợ tà ng. Gần xa x n cứ tìm cùng đến xem.

MANE-KHUNE

FABRICATION CHAUSSETTES, BAS ET TRICOT EN FIL ET COTON DE TOUS GENRES
VENTE EN GROS ET DÉTAIL

N° 69, Rue Chinoise, N° 69
HAIPHONG (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 409

Bản-hiệu dệ bít-tất dài ngắn và áo tricot bằng chỉ fil và các bít-tất lớn nhỏ cũng có, xin các quí-khách quá bộ đến mua thì tôi lấy làm ân-hạnh vô cùng.

Đại-lý: WA-TCHONG
118, Rue des Voiles, Hanoi
TÉLÉPHONE N° 531

KHÔNG GÌ THÚ BẰNG

Ăn cơm xong rồi,

Uống một cốc nhỏ

RƯỢU

Rhum du Pilar

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam định, Bến thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xà, Saigon, Pnom Penh.

3007

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kết hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh dạ dày, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Bán tại hiệu Bảo-chế

CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BẢO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bịnh đi rầu, xong đa dày, đau đa dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bịnh khác nữa.

Muốn khỏi các bịnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Stricnine và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba-chuông, Hanoi

3001

GRANDS MAGASINS REUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

PHOSCAO

EXQUIS DÉJEUNER
PUISSANT RECONSTITUANT

Aliment conseillé par tous les médecins aux malades, aux convalescents et aux vieillards.

ENVOI GRATUIT D'UN ÉCHANTILLON

La boîte: 0$11

Hiệu bảo-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1836, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIÁY NHÀ SỐ 89

VỀ ĐỀN BỆNH MA HÚI:

KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm ở đem bổ ở cữ* . . . . . *Một litre:* 2$10

Trước khi ăn cơm uống một cốc con

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1,25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* 1,25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là linh hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm ngày 3 hay 4 muỗm* . . . . . *Một chai:* 1,25

GOUTTES NOYAL, Circulation du Sang. — *Thuốc tâm cho mạch máu chạy đều* . . . . . *Một chai:* 0,60

Ai ở xa có cần bởi gì cứ viết thư về, kèm hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

1003

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 1$ QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Đồng 1$ quan tức đã rồi vẽ sẽ đồng lãm 10 tháng mỗi tháng 10 quan, theo như hợp ngày 12 mươi 1200 thiệt là chắc chắn cho người mua.

Thượt đồng số đã thì quá-khách nhận được được một số vé được ấy ngày cuộc rút số kỳ sau đến khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền từ 100.000 cho đến 1.000 quan, hay là vẽ sau cũng được hoàn lại 400 quan.

Thiệt là một sự đã đành rất chắc chắn và lời nhiều

Có đến 300 triệu quan về số được trúng số

mỗi kỳ số số vào ngài lại nhận được bản số không số trúng không mất tiền, mỗi năm có 4 kỳ số số vào những ngày:

15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc xổ số thì xin gửi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN
Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn